

[Første næstformand]

tilbage af spørgeren. Spørgsmålet, der dermed er bortfaldet, var sålydende:

Til *socialministeren* (17/10 78) af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Har ministeren taget stilling til ønsket af 15. september 1978 fra bestyrelsen for Kommunernes Landsforening om at nedsætte en arbejdsgruppe til at gennemgå bestemmelserne om offentligt ansattes tavshedspligt, og vil ministeren i bekræftende fald oplyse om udvalgets sammensætning og om dets opgave?«
(Spm. nr. 98).

Begrundelse.

Når Kommunernes Landsforening henvendte sig til socialministeren, var det, fordi man især ønskede en gennemgang af tavshedspligten for politikere og offentligt ansatte, der beskæftigede sig med sociale forhold i kommunerne.

I udtalelsen fra bestyrelsen for Kommunernes Landsforening blev der peget på, at den nuværende tavshedspligt virkede urimelig såvel for kommunalpolitikere som for de offentligt ansatte, der ofte var udelukket fra at kunne deltage i en diskussion om virkningen af de sociale love og bestemmelser også på mere principielt niveau, samt på, at offentligheden gennem de gældende bestemmelser for tavshedspligt ikke får tilstrækkelig oplysning om alle sider af de problemer, der rejses.

Den sidste sag på dagsordenen var:

4) *Forespørgsel til justitsministeren:*

Forespørgsel af Ninn-Hansen (KF), Hagen Hagensen (KF) og Palle Simonsen (KF):

»Hvilke omgående forholdsregler agter ministeren at træffe for at hindre, at der i områder i Christiania foregår oprappet handel med farlige – såkaldt hårde – narkotika, og finder ministeren, at det kan forsvares at opretholde områder med beboelse i Christiania, hvor der foregår grov kriminalitet?«

(Forespørgsel nr. IV. Anmeldt 12/10 78. Fremme af foresp. vedt. 18/10 78).

Forhandling

Ninn-Hansen (KF):

Den forespørgsel, det konservative folkeparti har stillet, vedrører forhold, som man i hvert fald for nogle år siden ikke ville regne med kunne forekomme herhjemme, og i det hele taget forhold, der ikke kunne finde sted i en retsstat. Det er altså et dybt alvorligt spørgsmål, vi rejser med denne forespørgsel.

Jeg er overbevist om, at enhver, der har at gøre med at sikre borgerne, først og fremmest at sikre de svage, vil gøre, hvad der er muligt for at hindre en videreudvikling af dette. Først og fremmest må man henvende sig til landets regering i en sådan situation og i særlig grad til den person, der har ansvaret for at beskytte unge imod internationale forbryderbander.

For at få klarlagt – og det håber jeg vi kan gøre igennem denne forespørgsel – hvilke foranstaltninger der er de rigtige, må vi kende grundlaget. Derfor anmoder jeg justitsministeren om straks at tage stilling til, hvilke foranstaltninger vi kan regne med eller ikke kan regne med.

Det første spørgsmål i den forbindelse er: ønsker regeringen, at Christiania skal bestå? Er det regeringens opfattelse, at den dagsorden, der blev vedtaget den 8. februar 1978, skal blive bestående, således at Christiania skal virke godt to år endnu? Dette spørgsmål må vi have besvaret for at komme videre.

Jeg kan også spørge på en anden måde: statsministeren svarede hr. Voigt den 17. oktober på et spørgsmål, han havde stillet om det samme, og statsministeren svarede dengang: som bekendt vedtog folketinget den 8. februar 1978 en dagsorden, der indebærer, at en hidtidig benyttelse af Christiania under visse forudsætninger skal fortsætte, indtil en godkendt lokalplan kan iværksættes. Der er ikke for mig fremkommet sådanne oplysninger om udviklingen på Christiania, at denne dagsorden bør søges ændret. Det er en klar udtalelse fra statsministeren, men vi må vide, hvor vi er henne, og derfor må vi straks høre fra justitsministeren: er det regeringsudtalelse? Er det regeringens standpunkt?

Dernæst anmoder jeg justitsministeren om i sit svar nu at tage stilling til den situation, der er opstået på Christiania i går. Den er beskrevet i bladene i dag. Det er en situation, hvor man spærrer politiet inde, hvor et stort antal mennesker går løs på de politifolk, der

[Ninn-Hansen]

kommer til hjælp. Mit spørgsmål lyder: mener ministeren, at man kan lade politiet virke under sådanne vilkår? Mener ministeren, at ordensmagten har tilstrækkelige muligheder?

Endelig ønsker jeg ministerens besvarelse af, hvilke foranstaltninger regeringen overvejer. Jeg mener, at vi har stillet vor forespørgsel så konkret, at det er muligt for ministeren at besvare det. Én ting er jeg overbevist om at hverken ministeren eller nogen anden inden for regeringen vil gøre: der vil ikke blive nogen bagatellisering, der vil ikke blive nogen henvisning til embedsmænd el. lign. Det må selvfølgelig nu være regeringen selv, der tager fat på problemet, og jeg tror, at vi alle er stærkt interesserede i at høre, hvordan regeringen vil tage fat på dette afgørende problem.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Det er jo som bekendt ikke første gang, vi her i folketinget skal drøfte spørgsmålet om kriminaliteten i og med tilknytning til den såkaldte fristad Christiania.

Forespørgslen i dag er formuleret på en lidt anden måde end tidligere forespørgsler og spørgsmål om det samme emne, for der synes som en fastslået kendsgerning i forespørgslen at være givet udtryk for, at der er sket en optrapning af kriminaliteten på Christiania, men helt så enkelt forholder det sig næppe.

Jeg vil indledningsvis understrege, at jeg som forespørgerne har begrænset mit indlæg og dermed debatten her i dag til alene at omfatte kriminalitetsproblemet. Et andet parti her i tinget, kristeligt folkeparti, har jo stillet et forslag til folketingsbeslutning med et noget andet indhold, og dette forslag kommer til behandling i morgen. Derfor vil jeg lade de sociale, de bygningsmæssige og eventuelle andre problemer uomtalt, for de hører efter min opfattelse ikke direkte hjemme i en debat om kriminaliteten.

For at kunne besvare det direkte stillede spørgsmål, som forespørgslen jo indeholder, anser jeg det for hensigtsmæssigt at fremkomme med et par faktiske oplysninger, som næppe er nye for de fleste, men som er nødvendige at have in mente for at vurdere de oplysninger, jeg i øvrigt kan give.

Som nævnt under tidligere forespørgsler om denne sag her i tinget har hverken politi-

et eller anklagemyndigheden eksakte statistiske oplysninger om omfanget af den kriminalitet, der har tilknytning til bestemte dele af en politikreds. Det er fortsat politiets og justitsministeriets opfattelse, at der ud fra et rent politimæssigt synspunkt ikke er behov for at lave en sådan statistik, som også i parentes bemærket vil være ret arbejdskrævende. På denne baggrund mener jeg ikke at vi skal tage initiativ til en nydannelse på dette område, og jeg har naturligvis i denne forbindelse også i tankerne, at vi efter min opfattelse kan anvende politiets knappe ressourcer på en bedre måde.

Men jeg må understrege, at disse udtalelser ikke må tages som udtryk for, at politiet ikke nøje følger kriminalitetsmønsteret på Christiania. Det gør politiet naturligvis. Som følge af det, jeg har sagt, vil jeg henlede opmærksomheden på, at politiets og mine følgende vurderinger ikke kan underbygges, ikke kan belægges med eksakte taloplysninger, men jeg vil dog gerne understrege, at vurderingerne bygger på sagkyndiges løbende vurdering af situationen ude på Christiania.

Jeg vil her gerne erindre om, at forud for debatten i april måned i år gav tre politichefer i hovedstadsområdet samstemmende udtryk for, at på daværende tidspunkt var kriminaliteten ikke stigende i forhold til tidligere. Jeg har i anledning af denne forespørgsel haft en samtale med politidirektøren i København, og han har i den anledning oplyst over for mig, at den vurdering, som de tre politichefer anlagde af omfanget af kriminaliteten på Christiania, fortsat er gældende, fortsat er politiets vurdering.

Der er naturligvis kriminalitet med tilknytning til Christiania. Der er kriminalitet her. Det er der også i andre geografiske dele af vort samfund. Om kriminaliteten er større eller mindre end i andre områder, er det vanskeligt at udtale sig eksakt om. Jeg vil gerne understrege, at jeg ikke tror, man får noget sandt billede af kriminalitetsbelastningen blot ved at foretage en sammenligning mellem anmeldelsestallene og indbyggertallene og andre forhold af direkte målelig karakter.

Specielt med hensyn til narkotikakriminaliteten på Christiania har politidirektøren oplyst, at der politiet bekendt findes en ikke

ringe narkotikakriminalitet med tilknytning til Christiania, men efter politiets vurdering er der ikke holdepunkter for at antage det, som forespørgslen synes at bygge på: at der i den seneste tid er sket en væsentlig stigning på dette område.

Den såkaldte Christianiagrube har tidligere både offentligt og over for ministeriet givet udtryk for, at der i Christiania foregår en systematisk og veltilrettelagt markedsføring af hårde stoffer, således f. eks. salg af kokain og heroin til dumpingpriser. Forelagt dette har politidirektøren oplyst, at man ikke har konstateret det, og at man heller ikke ved de talrige samtaler med stofmisbrugere er blevet præsenteret for oplysninger om, at de hårde stoffer skulle være markedsført fra Christiania på den nævnte måde. Forelagt disse oplysninger må jeg henholde mig til politidirektørens vurdering på dette område.

Jeg vil gerne sammenfatte det, jeg her har sagt, på følgende måde: der er kriminalitet i Christiania. Der er også en ikke ringe narkotikakriminalitet på området, og efter min opfattelse er det ikke acceptabelt med en sådan kriminalitet. Det er specielt ikke acceptabelt midt i hovedstadsområdet. Jeg er sikker på, at denne vurdering deles af politiets ledelse, som i samtaler med mig har givet udtryk for, at man med de til rådighed stående midler søger at begrænse og bekæmpe dette samfundsonde, og jeg er enig med ordføreren for forslagsstillerne i, at det er en dybt alvorlig sag, vi taler om her. Men omvendt må jeg sige som justitsminister, som ansvarlig for dette område, at politiet er opmærksomt på problemet, at politiet gør, hvad der er muligt i denne sag.

Et vigtigt led i politiets bekæmpelse af kriminaliteten er, at befolkningen har forståelse for politiets ofte svære og ofte meget vanskelige arbejde. Det bedste udbytte vil kun kunne nås ved et tillidsfuldt samarbejde mellem politiet og befolkningen. Om dette spørgsmål i relation til Christiania vil jeg gerne sige et par ord, særlig fordi der efter min opfattelse i den offentlige debat er fremkommet nogle misforståelser.

Ledelsen af Københavns politi har tidligere sagt, at man gerne ser et samarbejde mellem politiet og beboerne på Christiania, og dette er fortsat politiets holdning, og jeg kan naturligvis kun erklære mig enig i denne målsætning. Men jeg må, som også politiet

har gjort det, understrege, at det naturligvis må være sådan, at en privatperson ikke kan træffe aftale med politiet om, hvornår og hvordan og på hvilke betingelser f. eks. en anholdelse skal gennemføres. Sådanne afgørelser træffes suverænt af politiet uden indblanding udefra. Jeg finder det nødvendigt at understrege, at der i retsplejeloven er en nøje fastlæggelse af politiets rettigheder og pligter i relation til behandlingen af kriminelle sager, og at politiet ikke har mulighed for at fravige disse bestemmelser.

Det er på disse vilkår – det understreger jeg – politiet kan og gerne vil samarbejde med borgerne i dette land om bekæmpelse af kriminalitet. Det er vilkår, som må gælde for alle og naturligvis også for beboere på Christiania, og det er på disse betingelser, Københavns politi kan samarbejde med beboerne på Christiania om bekæmpelse af kriminaliteten i området.

Hr. Ninn-Hansen stillede i sin begrundelse for forespørgslen forskellige spørgsmål, som vel ikke direkte alle sammen vedrører forespørgslen. Bl. a. henviste hr. Ninn-Hansen til, at hr. Voigt, tror jeg det var, havde stillet et spørgsmål til statsministeren den 17. oktober, og hr. Ninn-Hansen understregede, at nu var det nødvendigt at få klar besked om, hvad der var regeringens holdning i denne sag. Jeg har kun det svar at give, at statsministeren tegner regeringen.

Ninn-Hansen (KF):

Jeg takker justitsministeren for redegørelsen og for svaret på det sidste spørgsmål. Det kan selvfølgelig ikke overraske nogen at høre, at statsministeren tegner regeringen; det ville være mærkeligt andet – så ville han sidde på en anden måde, end grundloven forudsætter. Statsministeren tegner altså også regeringen i denne sag, og vi har dermed regeringens udtalelse, der går ud på, at Christiania skal bestå for det, man regnede med, og dér henviser jeg til den socialdemokratiske ordførers udtalelse i februar: det var dengang tre år, og nu er det altså godt to år, der er tilbage. Det er altså på det grundlag, vi skal behandle denne forespørgsel: at regeringen har truffet sin beslutning, der går ud på, at Christiania skal vedvare som fristad og med de forhold, som man har accepteret derude, til trods for højesteretsdom o. lign.

[Ninn-Hansen]

Justitsministeren ved, at mit parti har en anden opfattelse af denne sag: vi mente ikke, at Christiania skulle bestå. Men vi erkender, at der med den opfattelse, som justitsministeren har tilkendegivet at regeringen har, er et stort flertal i denne sal for at opretholde Christiania, og det er på det grundlag, jeg så gerne vil gå videre med sagen.

Der er måske nogle, der vil sige: når regeringen nu har besluttet at opretholde Christiania, betyder det så, at den kan skyde ansvaret fra sig med hensyn til tilstanden? Hvis der sker noget på Christiania, der virkelig rammer mennesker, der virker sådan, at personer på Christiania kommer med nødråb til os andre, til regeringen, der virker sådan, at unge mennesker dagligt går til grunde på grund af heroinuddelingen i Christiania, kan regeringen så sige: ja men det foregår derude, det tillader vi dem, vi vil ikke blande os i det, enhver skal have lov til at leve, som han vil? Nej, det standpunkt kan regeringen ikke tage. En regering må tværtimod sige: når vi gør det ekstraordinære fuldt bevidst at tillade, at folk kan leve under andre forhold et sted i landet, under forhold, som de selv vælger, så må vi også have den indstilling, at vores ansvar er blevet større for, at denne fravigelse ikke får virkninger, så den rammer andre, altså en masse unge, eller skaber forhold, så kriminaliteten får bedre råderum her i landet end noget andet sted.

Christiania er vel i dag det mest attraktive sted i Europa for heroinhandel, fordi det simpelt hen er det mindst farlige sted. Risikoen er jo ikke overvældende ved at være pusher i Christiania: politiet kan ikke komme der. Jeg har givet en meget kort beskrivelse af det, der skete i går – justitsministeren gik ikke ind på det – men sådan er det. Jeg kan nævne talrige eksempler, som jeg selv har fået kendskab til på grundlag af mit andet arbejde, på folk, der har begået kriminelle handlinger, og som politiet får øje på i Christiania, men som bliver gemt væk.

Er det virkelig en tilstrækkelig beskyttelse af landets borgere, at noget sådant foregår? Er det ansvarligt, at man gør denne plet i København til et direkte arnested for en kriminalitet, som den internationale narkohandel anvender i stigende omfang? Jeg synes, den redegørelse, vi fik for, hvad der er blevet sagt af politidirektøren og andre, virkede overfladisk. Mit parti vil i retsudvalget sørge

for, at man får en gennemgang af det konkrete stof i den forbindelse, ikke alene af de sager, det er muligt at få frem, men også af alle de talrige forbindelseslinjer, som vi ved er ved at blive udbygget til et net. Narkotikaforhandlere, der har deres grundlag i lande fjernt fra os, har deres apparat i gang her i landet, og de er i særlig grad indstillet på at anvende Christiania som stedet, hvor organisationen bygges op.

Jeg vil da ikke benægte – selvfølgelig ikke – at der foregår narkotikahandel på Nørrebro, på Vesterbro og også i en række andre byer. Det ved jeg da, og det ved vi fra en række sager, men jeg ved også, at det sted, hvor man organiserer, fordi man kan gøre det med mindre risiko, det er på Christiania. Det er det, der foregår. Når en regering giver ret til disse tilstande, så må man selvfølgelig fra regeringens side finde veje til at bekæmpe dette under de givne forhold, og det er det, jeg anmoder regeringen om at gøre.

Lad os dog lade være med at gå ind i den diskussion, der har præget andre Christiania-debatter, om betaling o. lign.! Det kan være interessant, og det har også betydning, men det er jo ikke det virkelig alvorlige spørgsmål. Det alvorlige spørgsmål er: i en periode, hvor vi ved, at vanskelighederne for den unge generation er store nok, hvor vi ved, at arbejdsløsheden rammer dem stærkt, næsten tvinger dem ind i noget andet, skal vi da risikere, at vi taber mange af en ung generation, fordi vi ikke hjælper dem tilstrækkeligt, ikke beskytter dem tilstrækkeligt? Vi yder dem efter min mening heller ikke tilstrækkelige hjælpeforanstaltninger bagefter, når de er kommet ud i det. Det er det, der må interessere, om vi vil sikre, at en ungdomsgeneration ikke delvis forsvinder på disse forhold. Man hører Christianias navn hver dag i Københavns byret, i samtlige kriminelle afdelinger. Hver dag bliver det nævnt: »Det var på Christiania, jeg købte tyvekosterne, jeg købte våbnene. Det var på Christiania, jeg fik narkotikaen. Det var på Christiania, der blev handlet.« Det er dér, hæleriet finder sted. Det er dér, tyvekosterne kan gå hen. Det er dér, voldsepisoderne her i landet opstår, for man finder let de våben, man skal anvende dertil.

I mit parti er vi ikke særlig varme tilhængere af, at vi skal forsøge at klare alvorlige spørgsmål ved hjælp af dagsordener, for vi

[Ninn-Hansen]

mener, at hele dagsordensinstituttet har fået et omfang, så vi har fjernet os for meget fra det, der var hensigten med det, men vi har ikke andre muligheder.

Da denne forespørgsel blev rejst, meddelte jeg straks både til socialdemokratiets og venstres gruppeformænd, at vi var parate til at tale om sagen, inden forespørgslen fandt sted. Min henvendelse fik en venlig modtagelse. Vi har intet hørt siden, heller ikke fra regeringen. Derfor er det nødvendigt at tilkendegive, hvad det er, vi mener, i form af en dagsorden, men jeg vil gerne sige til justitsministeren, at for os er det ikke afgørende at få vedtaget en dagsorden med den ene eller anden ordlyd. For os er det afgørende, at der sker noget hos dem, der har ansvaret – og det har vi alle – for at redde de unge, inden det hele bliver værre. Derfor erklærer vi os villige til, hvis regeringen ønsker det, i en pause – som jeg håber formanden i så fald vil skaffe os, hvis man er interesseret – at drøfte udformningen af en dagsorden, som jeg håber de fleste kan samles om.

Det forslag om motiveret dagsorden, jeg gerne vil fremsætte som udgangspunkt herfor, lyder således:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Folketinget opfordrer regeringen til omgående at sikre ordensmagten rimelige vilkår under dens nødvendige arbejde med efterforskning af kriminaliteten i Christiania.

Regeringen opfordres endvidere til at træffe alle nødvendige foranstaltninger til bekæmpelse af den alvorlige og voksende kriminalitet i Christiania, derunder at foretage lukning eller nedrivning af bygninger, der i særlig grad danner rammen om kriminelle handlinger.

Tinget går derefter over til næste punkt på dagsordenen.«

Første næstformand (Erlendsson):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

Tastesen (S):

Jeg vil indlede med at takke justitsministeren for den redegørelse, vi har fået. Denne redegørelse bekræfter, at stofmisbrug og kri-

minalitet ikke er noget, der specielt vedrører Christiania, men derimod er alvorlige problemer, der i særlig grad knytter sig til livet i et storbysamfund.

I en af søndagsaviserne læste jeg en beskrivelse af en bydel i København, hvori det hed:

»I disse omgivelser trives prostitution, alkoholisme, narkomani, arbejdsløshed, splittede hjem, men også en provinsiel atmosfære, hvor alle kender alle.«

Denne beskrivelse var ikke møntet på Christiania, men på Vesterbro. Dette bekræfter, at stofmisbrug og kriminalitet er dybere problemer, der ikke skyldes Christiania, som forespørgerne synes at mene, men derimod den sociale realitet i et storbymiljø. Der er derfor intet mærkeligt i, at Christiania i øjeblikket tynges af disse problemer; men, efter hvad vi nu har fået oplyst, ikke i væsentlig større omfang, end det tidligere har været tilfældet.

I stedet for at rette blikket specielt imod Christiania burde det konservative folkeparti, som har givet anledning til denne debat, have formet spørgsmålet således: hvad er der egentlig galt i det folkelige danske samfund, siden vi har fået et stofmisbrugsproblem med deraf følgende kriminalitet?

Det konservative folkeparti synes altså at se splinten i Christianias øje, men ikke bjælken i samfundets øje.

Jeg vil komme med nogle betragtninger om mit partis generelle syn på stofmisbrugsproblemet, men forinden knytte nogle enkelte kommentarer til situationen i Christiania. De vedrører det manglende samarbejde mellem politiet og beboerne i Christiania.

Der synes at være en tillidskrise i øjeblikket. Jeg er enig med justitsministeren i hendes vurdering af politiets ansvar og pligt, men uanset hvad der hidtil er sket, er der kun én vej frem, hvis brugen af de hårde narkotiske stoffer skal bremses, specielt i Christiania, nemlig at de to parter i deres fælles bestræbelser rettet mod stofmisbrug og kriminalitet støtter hinanden. Dette kræver, at Christianiabeboerne respekterer politiets nødvendige arbejde, men også, at politiet optræder med den nænsomhed, der er påkrævet, hvis arbejdet skal lykkes i et sårbart miljø.

Hr. Ninn-Hansen sagde, der foregik en heroinuddeling i Christiania. Jeg tror, det er

[Tastesen]

rimeligt at afvise, at der foregår en heroinuddeling i Christiania, for det gør der nemlig ikke. Men der foregår en narkotikakriminalitet i Christiania, i det øvrige København og i Danmark i øvrigt, som vi har et ansvar for med de midler, vi har til rådighed, at få bekæmpet.

Når hr. Ninn-Hansen siger, han møder det i retssalene: »Det var i Christiania, det foregik«, så er det vel udtryk for en efterhånden meget anvendt metode: ingen står anklaget for en kriminel handling i dette samfund, i hvert fald ikke når den knytter sig til storby-samfundet København, uden at man henviser til, at det har en eller anden sammenhæng med Christiania. Men det er bestemt ikke noget bevis for, at den bestemte kriminalitet lige netop er foregået i forbindelse med Christiania.

Om stofmisbruget vil jeg generelt sige, at det nu som tidligere er et symptom på en gruppe menneskers mistroivsel i et højt udviklet samfund. Den økonomiske krise med i tusindvis af ungdomsledige, der ikke bruges af samfundet, har inden for de sidste par år forværret situationen, samtidig med at de ressourcer, vi kan sætte ind til begrænsning af stofmisbruget, ikke har fulgt med udviklingen. I vore bestræbelser for at bremse stofmisbrug og kriminalitet er der to veje, vi kan gå, og vi skal naturligvis benytte os af begge veje. Vi skal begrænse udbuddet af de hårde narkotiske stoffer, og vi skal begrænse efterspørgslen efter de hårde narkotiske stoffer.

Først med hensyn til begrænsningen af udbuddet. Politiet må have så gode vilkår, som det er muligt at give dem, for at hindre stoffernes udbredelse på det danske marked. Jeg er enig med hr. Ninn-Hansen i hans vurdering af det farlige i den internationale narkotikakriminalitet, som også synes at ramme vort land og byen København. Jeg tror, opklaringsprocenten her spiller en meget væsentlig rolle, når det gælder indsatsen mod den internationale narkotikahandel. Jeg forstår også på justitsministeren, at hun fortsat vil prioritere den indsats, politiet skal gøre på dette område, meget højt. I øvrigt har vi jo en strafferamme, som går op til 10 års fængsel, hvis man får fat på nogle af dem, som er de virkelig skyldige bagmænd for den narkotikakriminalitet, som rammer vort land.

Jeg tror alligevel, at dér, hvor vi først og fremmest skal sætte ind, er ved at søge efterspørgslen begrænset. Hvis mennesker har det skidt og bringes i et afhængighedsforhold til heroin, vil de pågældende, uanset hvor restriktivt samfundet er over for deres adfærd, gøre alt, hvad der er muligt, for alligevel at skaffe sig stoffet. Det, sagen drejer sig om, er derfor noget meget politisk: at påvirke vort samfunds totalmiljø, så mennesket mentalt får det bedre. Det er vort ansvar her i folkettingen, men det er også et ansvar, man har ude i de enkelte kommuner. Jeg kunne fristes til at citere den sociale bistandslovs § 28:

»Det sociale udvalg kan tilbyde enlige og familier vederlagsfri, løbende vejledning og rådgivning og er forpligtet til ved opsøgende virksomhed at rette et sådant tilbud til enhver, som må antages at trænge hertil.«

Sandt at sige, så trænger stofmisbrugerne hertil. Jeg ville ønske, man kunne prioritere den opsøgende virksomhed meget højere, end det i øjeblikket er tilfældet. Jeg tror, en samlet forebyggende indsats er det eneste, der virkelig for alvor kan mindske stofmisbrugsproblemet – dette både når det gælder de hårde stoffer, og når det gælder de bløde stoffer, som ved lang tids brug også er farlige.

En måde at begrænse efterspørgslen på er naturligvis, hvis vi kan trække stofmisbrugerne ud af stofmiljøet. De socialpædagogiske behandlingsinstitutioner har her igennem årene gjort en fortræffelig indsats, og vi må fortsat støtte det arbejde, der her udføres under vanskelige vilkår.

Det lykkes ikke at få alle narkomaner helbredt igennem behandlingssystemet, og her er nogle kredse faldet for den fristelse, at svaret så må være, at vi giver dem et afhængigheds-skabende stof legalt, fremfor at de skal skaffe stoffet på det kriminelle marked. Jeg må stærkt advare imod, at denne løsning, der ganske givet i enkeltituationer kan være en humanitær handling, bliver gjort til den generelle narkotikapolitik. Vi vil da være derhenne, hvor vi bevidst afskriver mennesker fra at blive stoffrie, og blot indrangerer dem på et socialt sidespor som ubrugelige. Jeg vil derfor her ved denne lejlighed stærkt appellere til sundhedsstyrelsen om, at de 3 meta-donklinikker, der i dag åbnes i København, får en midlertidig karakter og et socialpædagogisk indhold, der sigter mod, at hver en-

[Tastesen]

kelt får en individuel behandling med det sigte, at de fleste mulige bliver stoffrie. Jeg mener, det er en rigtig beslutning, sundhedsstyrelsen omsider har taget ved at fratage en praktiserende læge ordinationsretten til metadon. Det er en helt urimelig fremgangsmåde, at metadon kan udleveres på recept uden garanti for, hvem der indtager stoffet, og uden en samtidig socialpædagogisk støttevirksomhed. Metadon har været en salgsvare på det illegale marked på grund af denne uansvarlige metode. Når dette er sagt, føler jeg det nødvendigt at sige, at hverken de 170 metadonklienter eller deres pårørende behøver at være nervøse for at skulle blive sat i en situation, de ikke kan magte. Hver enkelt vil, efter hvad der er oplyst over for mig, få en chance over en rimeligt lang periode, så de gradvis vil kunne frigøre sig fra stofafhængigheden.

Lad mig til slut sige, at hvis denne forespørgselsdebat i højere grad kan sætte fokus på stofmisbrugsproblemet end på Christiania, ja, så har denne debat måske alligevel været meget nyttig.

Voigt (FP):

Jeg vil gerne takke de konservative, fordi de har rejst denne debat, en debat, som jeg tror kan være ganske gavnlig. Når justitsministeren siger, at debatten ikke vedrører selve området derude, bygningerne, så må jeg forstå det således, at ministeren kun har læst de 24 første ord. Jeg skal derfor henstille, at ministeren læser de sidste 19 ord i forespørgslen, som netop vedrører området derude. På den baggrund skal jeg modsat hr. Tastesen holde mig til sagen, nemlig Christiania, og ikke i dag åbne op for en egentlig generel narkodebat, selv om jeg naturligvis ikke vil underkende betydningen af en sådan debat.

»Når vi er ved enden af historien, ved vi mere, end vi nu ved.« Sådan indleder H. C. Andersen et eventyr. Eftermiddagen i dag vil vise, om vi ved mere, når debatten er til ende.

For godt 7 år siden, den 26. september 1971, trængte en gruppe unge ind på den lukkede Bådsmadsstrædes kaserne, som forsvaret havde forladt og ingen andre brugte. I løbet af kort tid var omkring 1.000 mennesker samlet på området ved de gamle volde. Allerede dengang burde en handlekraftig

regering have sørget for, at området blev ryddet. Det skete som bekendt ikke. Tværtimod lykkedes det disse mennesker at få en forhandling med regeringen, en forhandling, der resulterede i, at de kunne blive på området – en stor hån mod den øvrige, lovlydige befolkning. Beboerne gav området navnet Christiania, et sted, hvor man skulle foretage et socialt eksperiment. Det kom til en langvarig retssag, idet christianitterne mente, de havde fået løfte om at kunne blive der, indtil en plan for områdets bebyggelse var udarbejdet. De tabte som bekendt sagen ved domstolene, senest ved højesterets dom af februar i år. I mellemtiden var de politiske vinde delvis slået om. Mange af dette tings medlemmer kunne nu se, at det egentlig var ganske praktisk, at så mange samfundstabere gik og passede sig selv på et bestemt område; så skulle man jo ikke betale til dem andre steder.

Efter højesteretsdommen fik christianitterne på ny af et flertal fripas til i et par år eller mere at bo derude, eller sagt på en anden måde: til der forelå en plan for området. Det skete med stemmetallet 89 mod 71 den 8. februar i år. Planen har de lokale politikere ikke kunnet finde på at lave igennem de 7 år, som nu er gået. Ingen kan derfor vurdere, hvor længe politikerne i Københavns kommune stadig vil smøle med denne planlægning. Der går måske mange år. Herindefra skal vi jo ikke blande os, for så går vi ind i det kommunale selvstyre, som mange taler så meget om. I denne forbindelse kan det tilsyneladende blive nødvendigt.

Nogle af de mest aktive christianitter – dem, christianitten Christian kalder kartoffelhypperne – er nu ved at give op. De erkender åbent, at deres alternative idealsamfund ikke kunne skabes isoleret fra omverdens såkaldte negative indflydelse. Denne gruppe af såkaldte rigtige christianitter mener, at en junkmafia er ved at oprette sit hovedudsalgssted på Christiania. De siger, at der er udleveret gratis kokain og mindre portioner af heroin til dumpingpriser for at vænne folk til stofferne. Det skulle ifølge christianitterne selv være en højt organiseret forbryderorganisation, der står bag denne markedsføring. Små pushere har ikke råd til den slags reklamefremstød. Aktivisterne på Christiania nævner i den forbindelse ingen navne, men siger, at det er såkaldte samfundsstøtter med et fint

[Voigt]

ry, der lever af at sprede ulykke blandt de svage.

I dag behandler finansudvalget en ansøgning fra forsvarsminister Søgaard om en bevilling på 6,4 mill. kr. til at sætte Christiania i lovbealet stand med hensyn til brandsikring, toiletter, vandforsyning m. m. Det kan ikke være alvor, at der i denne nye situation, som christianitterne selv erkender er opstået, skal lappes på bygninger med millionbeløb, medens deres menneskelige indhold øjensynlig er på vej mod det absolutte forfald. Det kan ikke være rigtigt, at forsvarsministeren, nu hvor de sidste rester af fællesskabets rygstød synes at være forduftet, vil ofre millioner på bygninger, som blot vil efterlade en hørm af menneskelig elendighed omkring heroinhandlerne. Jeg beder forsvarsministeren trække sin ansøgning tilbage. Lav ikke flere lune herskerboliger i dette drømmeland, som er blevet til et skraldespandssamfund, hvor vold og narko hersker! Det vil være asocialt, hr. forsvarsminister. Hvis der endelig skal bruges penge, så brug dem dog på noget af det menneskelige vraggods, der går eller ligger og flyder derude bag voldene.

Christianias løsrivelseskrig mod det øvrige samfund vandt sympati og tilslutning i vide kredse. Det kom til at virke som en anklage mod samfundet, at Christiania var i stand til at opsamle i hundredvis af såkaldte sociale tabere. Netop i et velfærdssamfund som det danske, hvor befolkningen er flasket op med troen på, at socialpolitikken kunne løse alle menneskelige problemer, skyldes denne sympati, at det lykkedes fristaden Christiania at vække en skyldfølelse hos store dele af befolkningen. Det er denne skyldfølelse, som indtil i dag har hindret samfundet i at oprettholde lov og orden på Christiania og over for fristadens beboere. Nu har dette såkaldte sociale eksperiment vist, hvad lovløse tilstande kan føre til. Udspekulerede mennesker med gode indtægter flyttede ind i de tidligere officersboliger i den gamle kaserne. Her boede de godt, lunt, varmt, rart og gratis og optrådte som andre religiøse overhoveder for narkomaner og andet vraggods. Nu ønsker denne overklasse at rykke teltpælene op fra fristaden, fordi den hårde narko og volden har overtaget magten i fristaden.

I den forbindelse rettes der voldsomme anklager mod politiet fra de såkaldte aktivister i Christiania. De bebrejder politiet, at

det ikke for længst har bekæmpet narkoen, volden og gangstervældet i Christiania. De glemmer at føje til, at hver gang politiet er kommet, har de faktisk jaget det ud, stimlet sammen om det, smidt flasker og sten efter det, ja, endog brugt våben. Det er de forhold, justitsministeren byder politiet. Den harme, som politiet har givet udtryk for i de sidste dage, er efter min opfattelse ganske forståelig.

Det er også tankevækkende, at Christianias utallige ulovligheder, volden, narkoen og de mange brudte løfter, manglende betaling af skatter og afgifter, moms, el og vand, alt sammen i gennem de forløbne år er blevet bagatelliseret, ikke blot af venstreekstremiter, som har reelle samfundsomstyrtende hensigter, men så sandelig også af folk, der burde være klogere. Jeg mindes her præster, universitetsprofessorer og andre fine folk, der for et års tid siden gik på barrikaderne til forsvar for snavs og samfundssabotage. Jeg tænker her på den Klaus Ribbjerg, som for en halv snes år siden, da ungdomsoprøret startede, stod frem og sagde: »Det er smart at ryge hash!« Nu tier præsterne, professorerne og Klaus Ribbjerg. Tilbage sidder de, der ikke havde overskud og kræfter til at springe fra i tide og gennemskue, at de blev forført af forfængelige medieflippere.

Tilbage i Christiania sidder der også nogle, som påstår, at der er så mange penge i narkohandelen, at politiet ikke tør gøre noget alvorligt ved den. En christianit ved navn Willy Gregor udtalte til Jyllands-Posten i mandags, den 30. oktober, at korruptionen strækker sig langt ind i politiets rækker. Det er en alvorlig anklage mod politiet, justitsminister.

De, som fortsat bakker denne håndfuld nybyggere op, der ulovligt har slået sig ned et par stenkast fra Rådhuspladsen, hvor de får del i det omgivende samfunds behageligheder uden at yde noget for det, og som har skabt en turistattraktion på højde med Den lille Havfrue og Tivoli – en turistattraktion, hvorfra turisterne medbringer et billede af et skraldespandssamfund, hvor volden og narkoen hersker, hvor hørmene og stanken er ulidelig – de kan da ikke fortsat bakke op bag dette. Prøv dog at forstå, at det, som skulle være et sted, hvor blomsterbørnene kunne lege og more sig uden bekymringer, det, som skulle være et sted, hvor sociale eks-

[Voigt]

perimenter var det herskende, nu er blevet et sted, hvor volden og narkoen hersker, hvilket klart kom til udtryk i går, hvor politiet ifølge B. T. og Ekstra Bladet nærmest fik tæsk i Løvehuset! Jeg forstår da godt, at det må være en skuffelse for dem, der har set noget nær en åbenbaring i Christiania, at det i dag er blevet et samfund, der nu er ved at bukke under for lovløsheden. Men denne skuffelse bør ikke medvirke til en fortsat opbakning af Christiania. Det kan ikke være et hæderligt livssyn for nogen i dette ting, uanset hvilken farve ens partikort har, og uanset hvor mange gange Vibeke og Per Løvetand siger: »På gensyn med kærlighed!«, som de har skrevet i Information i dag.

Jeg begyndte min tale med at citere H. C. Andersen. Jeg føler anledning til at slutte på samme måde:

»Om aftenen i de snævre gader i den store by, når solen gik ned og skyerne skinnede som guld oppe mellem skorstenene, hørte tit snart den ene, snart den anden en underlig lyd – ligesom klangen af en kirkeklokke. Men det var kun et øjeblik, den hørtes, for der var sådan en rumlen med vogne og sådan en råben. Og det forstyrrer. »Nu ringer aftenklokken«, sagde man. »Nu går solen ned.«

Ja, sådan indleder H. C. Andersen sit eventyr »Klokken«. Kunne vi dog ikke blive enige om i dag, at klokken snart for sidste gang har slået det sidste slag for Christiania? Kunne vi dog ikke blive enige om, at aftenklokken snart for sidste gang kan ringe solen ned over Christianias sump og elendighed? Den enighed er den eneste mulige løsning på det i forespørgslen rejste problem om effektive foranstaltninger omkring narkohandelens ulykker derude i det hårdt plagede område. Den enighed kan opnås ved, at folketingets vedtager følgende forslag til motiveret dagsorden, som jeg herved skal fremsætte:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Folketinget pålægger regeringen at bringe christianitternes besættelse af Bådsmadsstrædes kaserne til ophør hurtigst muligt.

Tinget går derefter over til næste punkt på dagsordenen.«

Første næstformand (Erlendsson):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår nu også i forhandlingen.

Mette Madsen (V):

Må jeg først sige, at jeg er enig med justitsministeren i, at spørgsmålet om nedlæggelse af Christiania bør holdes ude fra denne debat, hvis hovedsigte efter formuleringen er en belysning af bekæmpelse af narkotikakriminaliteten i et bestemt område. Vi vil jo også få lejlighed til at drøfte spørgsmålet om nedlæggelse af Christiania i den debat, vi på kristeligt folkepartis foranledning skal have i morgen.

Narkotikaproblemet i Christiania blev sidst drøftet her i folketinget i april i år. Forespørgslen var dengang noget anderledes formuleret, men under debatten gav daværende justitsminister Erling Jensen en orientering, bl. a. om, hvor omfattende og detaljeret det var muligt at fremskaffe kriminalstatistik for et bestemt område inden for en politikreds, og om det vanskelige i at fremskaffe eksakte tal, fordi disse tal var afhængige af en række faktorer, der ikke var målelige.

Endvidere fremlagde justitsministeren de tre københavnske politimestres vurdering af kriminalitetsproblems omfang og eventuelle stigning i Christiania.

Siden da har vi skiftet justitsminister, og også justitsminister, fru Nathalie Lind har forud for debatten i dag og sin orientering til folketinget haft samtaler med de tre politimestre i hovedstadsområdet. Disse tre sagkyndiges vurdering er stadig, at kriminaliteten i Christiania ikke er steget, men at man nøje følger udviklingen i det pågældende område. Denne vurdering forekommer mig vigtigere end eksakte tal, da det vil være yderst vanskeligt for ikke at sige umuligt at fremskaffe et sandt billede ved hjælp af tal. Man skal i så tilfælde sammenligne anmeldelsestal og indbyggertal, og jeg tror, alle kan se det yderst vanskelige for ikke at sige umulige i at tælle op, hvor mange mennesker der faktisk bor i Christiania.

Men såvel justitsministeren som politiet ser klart i øjnene, at der er kriminalitet i Christiania, og at der foregår en ikke ringe handel med narkotika i området. Justitsministeren sagde også ganske klart, at dette ikke er acceptabelt. Derfor må formuleringen af

[Mette Madsen]

forespørgslen i dag undre noget. Hr. Ninn-Hansen spørger, om justitsministeren vil hindre, at der foregår oprappet handel med narkotika i Christiania. Vil dette sige, at det konservative folkeparti kan acceptere status quo, hvis denne kriminalitet ikke optrappes? Alle andre, justitsministeren, politiet og folketinget, ønsker jo tværtimod en nedtrapping og helst en total udryddelse af disse uhyggelige problemer.

Jeg tror dog nok, at de konservative i realiteten er enige med justitsministeren og os andre i, at kriminalitets- og narkotikaproblemet i Christiania ikke er acceptabelt, og derfor er det meget vigtigt, at det i dag ganske klart er blevet understreget af justitsministeren, at politiet med alle til rådighed stående midler søger at begrænse og bekæmpe dette samfundsonde.

(Kort bemærkning).

Ninn-Hansen (KF):

Jeg vil gerne besvare fru Mette Madsens spørgsmål med det samme. Selvfølgelig ønsker jeg ikke at acceptere status quo med hensyn til kriminalitet. Jeg agter overhovedet ikke at acceptere kriminalitet af nogen art, men erkender selvfølgelig, at den kan finde sted.

Det, jeg har gjort opmærksom på, er, at der nu sker en optrapping, og det giver en særlig anledning til at gennemføre de foranstaltninger, jeg har foreslået. Men deri kan under ingen omstændigheder ligge nogen som helst accept af kriminalitet under nogen form.

Mimi Jakobsen (CD):

Jeg synes nok, at de oplysninger, vi i dag har fået af justitsministeren, gør det noget svært at deltage i denne debat. Vi har fået at vide, at man ikke har eksakte oplysninger – i tal i hvert fald – om kriminaliteten i Christiania. Vi har fået at vide, at man ikke skønner, at der er behov for at lave en statistik. Vi har fået en vurdering af situationen, der siger, at der tilsyneladende ikke er stigning i kriminaliteten. Man ved ikke, om der er mere eller mindre kriminalitet i Christiania, end der er i andre geografiske områder. Og så har vi fået at vide, at der findes en ikke ringe narkotikakriminalitet, men tilsyneladende ingen stig-

ning. Det kan være noget svært at føre en debat på det grundlag, for jeg ved ikke, hvem der kan skønne, om disse oplysninger er rigtige eller forkerte.

Derimod synes jeg nok, hr. Ninn-Hansens supplerende spørgsmål med hensyn til regeringens syn på Christianias fremtid er værd at beskæftige sig med. Vi har jo i CD ved flere lejligheder tilkendegivet vores holdning, vores negative holdning til Christiania. Ved adskillige lejligheder har vi opfordret siddende regeringer til at gøre en ende på besættelsen af Bådsmandsstrædes kaserne og få området ryddet. Alligevel må vi i dag beklage, at denne debat er blevet rejst på dette tidspunkt.

Som jeg siger, har vi tidligere klart tilkendegivet, at vi fortsat er imod Christianias forbliven, men i dag er vi også overbevist om, at dette såkaldte eksperiment er mislykkedes. Der har ikke været tale om, at der år efter år har været en stigende tilslutning til Christiania, til dette alternativsamfund. Tværtimod er der mange oplysninger, der tyder på, at grundlaget for denne fristad er ved at smuldre. Der har ikke været tale om, at man har kunnet løse de problemer, som samfundet, det øvrige samfund, beskæftiger sig med. Man har ikke kunnet klare kriminalitetsproblemerne, man har ikke kunnet klare narkotikaproblemerne, og man har ikke engang kunnet gardere sig imod, at mindreårige børn blev trukket ind i dette miljø, som måske kan forsvares for voksne mennesker, der ved, hvad de gør, men som under ingen omstændigheder kan forsvares for mindreårige børn. Det er derfor ikke noget alternativt samfund. Det er simpelt hen en død sild.

Der var engang en kampsang fra Christiania, der hed noget i retning af: I kan ikke slå os ihjel. Nu kan man vel dertil føje: det ordner vi selv. Det er CDs opfattelse, at det er det, der er ved at ske i dag.

Jeg skal ikke endnu tage stilling til de foreliggende dagsordner; jeg har på fornemmelser, at der kommer flere, så vi tager et opsamlingsheat, når vi har set, hvad der foreligger.

Tove Jørgensen (DKP):

Efter DKPs opfattelse har forespørgerne formuleret deres spørgsmål forkert og til den forkerte minister. Som følge heraf kunne

[Tove Jørgensen]

man ikke forvente et fyldestgørende svar, og det fik vi faktisk heller ikke.

Vi fik heller ikke noget svar på, hvad justitsministeren kunne have svaret på, nemlig om der forelå nogle konkrete planer for en mere effektiv bekæmpelse af bagmandskriminaliteten. Det vil jeg da gerne spørge ministeren om. Gør der det?

Når forespørgslen er formuleret forkert og rettet til den forkerte minister, så er det, fordi den begrænser sig til at omfatte handel med hård narkotika i Christiania, og om det kan forsvares at opretholde områder med beboelse i Christiania, hvor der foregår grov kriminalitet. Betyder det, at vi skal nedlægge Christiania med bulldozere, uden at der er skabt et socialt alternativ, eller betyder det, som hr. Voigt var inde på, at vi skal ændre vores tidligere dagsorden om brandsikring, som i form af et aktstykke ligger i finansudvalget i dag? Hvad ville vi egentlig opnå ved det?

Skal vi også nedlægge Nørrebro og Vesterbro og Amager for beboelse? Så får vi da lidt gang i saneringen! For også på Nørrebro, Vesterbro og Amager foregår der en optrappet handel med hård narkotika, og der foregår grov kriminalitet. Det gør der også i Århus og i andre store provinsbyer.

Det er rigtigt, at det også sker i Christiania, men det løser da ikke et generelt problem, hvis man begrænser sig til Christiania. Det vil bare flytte problemet et andet sted hen, og samtidig vil det skabe en række nye problemer for den gruppe mennesker i Christiania, der ikke er junkies eller kriminelle. Man kunne endda frygte, at det ville forøge antallet af hårde brugere, hvis vi greb så drastisk ind.

Der er imidlertid ingen tvivl om, at der er alvorlige problemer i Christiania, men de begrænser sig ikke til dette område. For hvad er situationen? Den er, at der i dag i hele landet er en tilgang af helt unge stofmisbrugere. Det er en særdeles alvorlig situation, som vi må se i øjnene. Den burde i stedet for føre til, at folketingets socialudvalg øjeblikkelig gik ind i drøftelser med regeringens kontaktudvalg om, hvordan vi griber problemerne an. Vi ved fra den rapport, som kontaktudvalget udsendte i 1977, at der i hele København i 1975 var ca. 3.000 kendte narkomisbrugere af hårde stoffer, og at dette kun omfattede 45 pct. af brugere, således at

det reelle tal var betydelig større, omkring 5.000. I den øvrige del af landet er misbrugernes antal ca. 5.000. Men selv hvis vi tager det laveste tal fra København, altså ca. 3.000, så udgør narkomisbrugerne på Christiania en lille brøkdelt af dem.

Om så alle christianitter var junkies – og det er de som bekendt ikke – så ville de kun udgøre 1/3 af misbrugerne i København.

Sagen er, at for ca. et år siden var der ca. 30 junkies i Christiania, det tal er nu vokset til ca. 100, og deraf er 20 pct. mindreårige. Det er i sig selv et ganske alvorligt problem. Selv om jeg ikke deler forespørgernes opfattelse på så forfærdelig mange punkter, så deler jeg bekymringen for denne udvikling. Det er klart, at en sådan udvikling mærkes i en befolkningsgruppe på ca. 1.000 mennesker, og christianitterne erkender, at de ikke selv har overskud til at løse problemet. Det har DKP aldrig forventet. Vi har gang på gang fremhævet det omgivende samfunds forpligtelser over for de sociale problemer i Christiania. Her har samfundet forsømt noget. Der findes ikke noget rådgivende og op-søgende arbejde af betydning på Christiania. Nogle christianitter havde måske forestillet sig, at Christianias eksistens ville have en forebyggende funktion. Det har DKP forholdt sig skeptisk over for, og udviklingen har beklageligvis vist, at det heller ikke var tilfældet.

Netop fordi disse problemer ikke kan løses isoleret på Christiania, må deres løsning ikke afgrænses til problemerne her, for de findes i langt større udstrækning udenfor. Deres årsag skal ikke findes i forhold i Christiania, den skal søges i samfundsmæssige forhold, som kommer til udtryk i Christiania, men i langt større omfang udenfor. Det er lykkeligvis at angribe kriminaliteten, uden at kriminaliteten ses som en følgeeffekt af narkotikamisbruget.

Situationen netop nu er som sagt, at der over hele landet er en tilgang af helt unge stofmisbrugere, og enlige mødre har voksende problemer med narkomisbrug. Det drejer sig om tidligere hashbrugere, der i en periode på under et år er gået over til hårde stoffer. Døgnkontakten i København har fået 7-8 ganske unge mennesker, der i det sidste halve år er gået over til heroin, og det er tendenser, der ifølge behandlerne ses både på Nørrebro, på Vesterbro og på Amager. De

[Tove Jørgensen]

øvrige behandlingsinstitutioner oplever en lignende optrapning. De steder, som misbrugerne opsøger, er de ældre bykvarterer, der er kendetegnet af, at der saneres, befolkningen flytter og unge uden eksistensmuligheder flytter til de udsanerede, men endnu ikke nedrevne ejendomme.

Årsagen til disse tendenser skal søges i samfundets krise. Vi taler så meget om valuta- og aktiekurser for tiden. Det kapitalistiske samfunds kursværdi noteres ikke på børsen, men det er en kendsgerning, at dette samfundsystems værdi som menneskeværdigt samfund i de senere år er faldet langt dybere end dollarens styrtdyk i den seneste tid, med en ungdomsarbejdsløshed på et sted imellem 50.000 og 70.000, med en hel generation af unge, som vi bare kasserer, nemlig alle dem, der ikke gik længe nok i skole, der ikke var dygtige nok til at skrive eller regne, der ikke havde de rigtige forældre. Dem vil samfundet slet ikke anvende, på trods af at der var adskillige opgaver, hvor de ville gøre god fyldest. Er det så mærkeligt, at de flygter ind i en drømmeverden?

Skal vi så løse problemet ved at sætte dem på metadon, så de kan drømme videre? Det ved jeg at en af forespørgerne, hr. Palle Simonsen, er en varm tilhænger af. Nu bliver hr. Palle Simonsen jo delvis imødekommet, for nu må det offentlige etablere 3 nødklinikker, for at læge Hjortøs patienter ikke skal gå til grunde. Her skal hans tidligere klienter tildeles 150 mg metadon om dagen. Til sammenligning kan jeg nævne, at behandlingscentrene startede metadonnedtrapning, altså ikke vedligeholdelse, med 60 mg. Men Hjortø er ikke den eneste læge, der ordinerer metadon. Det gør lægerne på Vesterbro også, og på vestre fængsels sygeafdeling er der ifølge mine oplysninger 9 patienter på metadon med 150 mg om dagen.

Lad mig sige det klart: der var nok ikke andet at gøre ved Hjortøs patienter efter den bratte lukning, der fandt sted. Men disse klienter må ikke danne præcedens. Der må ikke opstå klinikker, og det skal ikke være sådan, at der nu skal sættes en behandling ind, som udelukkende går på teknologisk fix. Der må og skal sættes en behandling af social og pædagogisk art i gang, ikke mindst på grundlag af dødstillene. Vi har dem jo fra retsmedicinsk institut i København. Der var i 1976 38 døde, i 1977 62 og i 1978 63, og dertil kom-

mer dødstillene fra Odense- og Århusinstitutionernes område. Det er forhold, som vi ikke bare kan ignorere.

Men vi skal heller ikke have Christianias 100 junkies eller andre i konstant metadonvedligeholdelse. Det er at gå uden om problemerne. I pjecen »Myten om metadon« siges det klart og tydeligt af Mogens Jacobsen. Pjecen »Myten om metadon« anbefalede kontaktudvalget folketingets socialudvalg at læse sidste år, da man diskuterede metadonproblemer. Hr. Mogens Jacobsen stiller spørgsmålet om, hvad der taler imod metadon, og han svarer bl. a.:

»Først og fremmest risikerer M.V.« – metadonvedligeholdelse – »at blive et tågesløv over de grundlæggende årsager til stofmisbruget. Det vil ikke længere være pinligt nødvendigt at forske i psykiske og sociale årsagssammenhænge på dette felt. De stofmisbrugere, der stykkes sammen af komplicerede arvelige, familiemæssige og i bred forstand samfundsmæssige faktorer, skal blot have metadon, så er problemet løst eller i det mindste skjult. Herved bliver M.V.-programmer meget let til kemikalieaffodring fremfor sociale reformer. Primær prævention undviges til fordel for symptomatiske lapperier. Jeg frygter i denne situation, at det bliver alt for let og populært i vort parlamentariske system at lefle for billig bedøvelse fremfor kausale handlingsprogrammer og konstruktiv socialpolitik, idet sidstnævnte fremgangsmåde jo altid vil være en pinlig erkendelsesproces. Drivkraften kan gå af rimelige reformkrav, ved at man tildeler et passende udsnit af en befolkning en passende mængde bedøvende stof over et passende tidsrum.«

Kan det siges tydeligere? At årsagerne skal findes i samfundet og ene og alene her.

Jeg er ikke enig med hr. Tastesen, når han siger, at det er storbymiljøet, der skaber problemerne. Det er en tilsløring. Jeg er enig i, at de ikke kun findes på Christiania, men de løses ikke ved at bekæmpe symptomerne, hverken på Christiania eller andre steder, hvor de viser sig. De skal løses ved at bekæmpe arbejdsløsheden og ved at forbedre de sociale forhold. Kort sagt: de skal bekæmpes ved at fjerne årsagerne til, at de opstår.

Men vi skal også udbygge forsoegen, for den er langtfra tilstrækkelig. En af Hjortøs patienter udtalte i mandags til Politiken:

[Tove Jørgensen]

»Kriminalforsorgen burde nedlægges. Efter strafafsoning fik jeg bare et spark i røven. Hvad hjælper al den behandling, når man udskrives og står lige nøjagtig i den samme situation, menneskeligt som socialt, som da man kom ind? I løbet af få dage er man tilbage på et af fixe igen.«

Det er en hård kritik, både af vort behandlingsapparat – eller rettere de ressourcer, vi stiller til rådighed for det – og af den måde, vi angriber alvorlige samfundsproblemer på. Hvis problemerne skal løses på Christiania, skal de derfor også løses i den øvrige del af landet, og jeg skal derfor fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet folketinget konstaterer, at narkotikamisbruget har sin årsag i samfundsmæssige, sociale og økonomiske problemer,

pålægger folketinget regeringen øjeblikkelig at stille de nødvendige økonomiske ressourcer til rådighed for det sociale, pædagogiske og psykologiske behandlingsapparat med henblik på en effektiv bekæmpende og forebyggende indsats over for narkotikamisbruget i hele landet

og går dermed over til næste sag på dagsordenen.«

Første næstformand (Erlendsson):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår ligeledes i forhandlingen.

Ebba Strange (SF):

Det er tredje gang i dette kalenderår, at vi drøfter Christiania her i folketinget. Og så ser vi endda bort fra alle de gange, Christiania har givet anledning til spørgsmål fra enkeltmedlemmer. I morgen skal vi igen drøfte et forslag om Christianias nedlæggelse. Det er blevet sagt tidligere i denne sal, at det er urimelig megen tid, vi bruger på dette problem. Det er, som om det ikke kan få lov til at hvile mere end et par måneder ad gangen, så skal vi have fat i det igen.

Denne gang handler debatten, ligesom den gjorde for et halvt år siden, om kriminaliteten, specielt narkokriminaliteten på Christiania. Debatten er rejst af det konservative folkeparti, og jeg kan derfor ikke nære mig for

at citere, hvad det konservative folkepartis ordfører, hr. Palle Simonsen, sagde den 19. april. Jeg tillader mig at citere fra Folketings-tidende 1977-78, sp. 8924. Da erklærede hr. Palle Simonsen sig enig i:

»...at en debat som denne i virkeligheden skulle føres i den større sammenhæng, altså en vurdering af kriminaliteten i landet som helhed og eventuelle stigende voldstendenser«.

Præcis det samme mener jeg der kunne siges til de konservatives forespørgsel i dag, at den burde ses i et meget større perspektiv.

Det er helt åbenbart, at der er store problemer med salg og brug af hårde stoffer på Christiania, og det er helt åbenbart, at christianitterne ønsker at komme de problemer til livs, som dette skaber. Derfor har de også på et vist tidspunkt anmodet om hjælp hos Københavns politi – den sag skal jeg vende tilbage til.

Det er lige så åbenbart, at der er store narkoproblemer andre steder i København, og at der er det ude i provinsen. Der er det i hvert fald i min egen hjemby, Århus, efter både politiets og behandlernes udsagn. Problemet er så stort, at det er vanskeligt for politiet og behandlerne at komme det til livs. Der sælges også i Århus både heroin og kokain på gaderne, og også her har stofferne været solgt til lave priser, for at der kan blive opbygget et dødsensfarligt marked, som bagmænd kan tjene sig rige på. Bekæmpelsen er vanskelig alle steder, det ved de konservative, og det ved hr. Ninn-Hansen godt.

Trods dette foreslår de konservative ikke, at Volden og Telefonsmøgen i Århus eller Istedgade i København skal rives ned og mennesker deporteres. Nej, det er kun Christiania, der skal rives ned og deporteres. Jeg har egentlig en mistanke om, at forespørgslen i dag ikke er rejst, fordi man i særlig grad ønsker at hjælpe til med bekæmpelse af narkosalget i dette område, men for at drille socialdemokratiets nye regeringsdeltagere, nemlig venstre, for at se, om de nære venner fra det gode borgerlige samarbejde er blevet nødt til at ændre synspunkt på Christiania-problematikken. Det er lidt kedeligt, hvis jeg har ret i, at det er formålet med debatten, for emnet er alvorligt nok.

[Ebba Strange]

Nu, hvor anledningen er givet, skal jeg give udtryk for SFs syn på de problemer, der er rejst.

Under debatten den 19. april i år stillede jeg den daværende justitsminister et spørgsmål om, hvorvidt politiet ville være villigt til at yde Christiania støtte i forsøget på at bekæmpe narkokriminaliteten i området. Justitsministeren lovede på politiets vegne, at det ville man. Spørgsmålet fra min side blev stillet, efter at justitsministeren havde udtalt en appel til christianitterne om at hjælpe politiet i dets arbejde med at bekæmpe kriminaliteten i området. Mit spørgsmål dengang blev ikke stillet ud af den blå luft; det blev stillet, fordi jeg vidste på grundlag af christianiternes egne udsagn, at narkokriminaliteten i området var taget til, og at det ville blive vanskeligt for dem selv at komme den til livs. Men justitsministeren henholdt sig til politiets oplysninger, og politiet havde ikke konstateret nogen stigning i narkokriminaliteten.

Nu er opfattelse af kriminalitet naturligvis forskellig, alt efter om man bygger den på personlige oplevelser og erfaringer eller man bygger den på statistikker. Politiets statistikker – det har vi fået både den forhenværende og den nuværende justitsministers ord for – handler dels om anmeldte forbrydelser, dels om opklarede forbrydelser i et givet område, og på den baggrund kan jeg naturligvis ikke drage hverken den nuværende eller den forhenværende justitsministers oplysninger i tvivl. Christianitterne derimod har deres egne erfaringer, deres egne oplevelser at bygge på, dem, man får, når man lever tæt i et samfund sammen med tusind andre mennesker. Det er helt klart, at dér får man en meget nær oplevelse af, på hvilken måde miljøet forandrer sig, og hvad det er, der er årsagerne til de forandringer, der sker. I et samfund, hvor man kommer hinanden nær, sporer man naturligvis forandringer på en helt anden og meget mere direkte måde, end det kan komme til udtryk i politiets statistikker.

B.l.a. på baggrund af justitsministerens løfte under den omtalte debat var der nogle christianitter, der i maj måned i år tog kontakt med personer inden for Københavns politi for at forsøge at få et samarbejde i gang med henblik på at komme salget af hård narko til livs i området. Forsøget endte i en politirazzia, der fandt sted den 17. maj

om morgenen, og som har været så vel beskrevet i pressen, at jeg ikke skal bruge tid på at beskrive den her. Et par dage efter razziaen fik justitsministeren og folketingets retsudvalg en skrivelse fra Christianiagruppen, hvori de beskrev forsøget på at samarbejde med politiet og razziaen. Derefter udbad folketingets retsudvalg sig justitsministerens kommentarer til Christianias skrivelse; den modtog vi en måned senere. Justitsministerens kommentar indeholdt ikke ét ord andet end en redegørelse for, hvad politidirektøren i København mener om sagerne. Det er vigtigt at være opmærksom på, at det var den samme politidirektør, der dagen efter razziaen den 17. maj udtalte til Ekstra Bladet, at vel fandt man ikke kokain og morfin på Christiania, men man fandt ca. 500 g hash og nogle tyvekoster, og i forbindelse med razziaen var der blevet fundet våben. Politidirektøren glemte imidlertid at oplyse, at disse våben ikke var blevet fundet på Christiania, men udenfor.

Nu ved jeg godt, at justitsministeren er øverste chef for politiet og derfor må bygge sine oplysninger på politiets rapporter, men når man står med så speget en sag som denne her, finder jeg det alligevel rimeligt, at justitsministeren også lyttede bare en anelse til de udsagn, der kom fra den anden part, som dog er direkte impliceret. Men politidirektøren – og det vil altså sige justitsministeren – gentog, at der ikke var konstateret stigning i salg eller brug af narkotika i området. Politidirektøren – justitsministeren – anså ikke som christianitterne razziaen for at være et brud på en indgået aftale. Politidirektøren – justitsministeren – håbede stadig, at der kunne etableres et samarbejde, mens christianitterne mener, at samarbejdsmulighederne med politiet med hensyn til narkotikabekæmpelsen er blevet meget svært skadet af den razzia, der fandt sted.

Justitsministerens svar var så mangelfulde i henseende til en forståelse for Christianias særlige situation, at jeg i sommerens løb måtte stille nogle uddybende spørgsmål til justitsministeren; heller ikke svarene på disse gav større forhåbninger om samarbejde.

Jeg må derfor konkludere, at når det drejer sig om ordenspolitiet, og når det drejer sig om kriminalpolitiet, synes der ikke at være problemer med hensyn til samarbejdet mellem Christiania og politiet. Når det deri-

[Ebba Strange]

mod drejer sig om uropatroljen, er politiets opførelse så provokerende, at samarbejdet er fantastisk vanskeligt at gennemføre. Det sidste kan vi læse om i avisen i dag. Den razzia er blevet nævnt af andre ordførere, og jeg skal yderligere gøre opmærksom på, at politiet fik et eller andet tip og derefter stormede igen. Man tilkaldte forstærkning, men det, man fandt, var alt i alt 1 kg hash.

Nu kan en ny justitsminister naturligvis ikke gøres ansvarlig for en forhenværende justitsministers embedsførelse, men som sin forgænger bygger den nuværende justitsminister naturligvis også i dag sin redegørelse på politiets beretninger, og det ville vel så være meget apropos nu at spørge den nye justitsminister, om hun agter at lade foretage en mere tilbundsående undersøgelse af, efter hvilke regler narkopolitiet tilrettelægger sine aktioner. Hvor får man de tips fra, der kun resulterer i, at man får fat i noget hash og får smadret nogle nyistandsatte døre? Hvad er formålet med en sådan aktion? Ville det ikke efter justitsministerens mening være mere værdifuldt, om politiet koncentrerede sin indsats om optrævling af de hårde stoffers distribution? Skal vi virkelig godtage, som en betjent, der hedder Madsen, har sagt til Information i dag, at politiet ikke kan skelne mellem hash og heroin, al den stund folkettinget i sin straffelovgivning har skelnet mellem disse stoffer?

Jeg nævner disse ting som baggrund for SFs opfattelse af, at det, der nu skal til for at bekæmpe narkokriminaliteten på Christiania, er andet end nye politirazziaer. Det, der skal til, er opbygning. Miljøet derude har nogle muligheder i sig, der kan bruges konstruktivt. Det, der skal til politisk, er et tilbud om støtte til iværksættelse af nye eksperimenter.

Christiania bliver nævnt i seminarer og symposier også på internationalt plan, når der diskuteres alternative livsformer. Håbløsheden breder sig i Danmark ikke bare i Christiania over, at vi nu på femte år har en stadig stigende arbejdsløshed. Ikke mindst blandt de unge, der både bliver nægtet arbejde og uddannelse, er depressionen stor.

For at lappe lidt på elendigheden har folkettinget afsat nogle midler til bekæmpelse af ungdomsarbejdsløshed, bl.a. til iværksættelse af eksperimenter med kombination af uddannelse og produktion i undervisningsministeri-

ets regie. Nogle af disse midler burde efter SFs mening kanaliseres ind i Christiania.

Jeg ved, at man har udarbejdet planer derude til iværksættelse af genbrugsvirksomhed kombineret med skolegang ved siden af de andre værkstedsaktiviteter og kunstneriske aktiviteter, der er i gang derude. Når dertil kommer, at arbejdet med brandsikring kan gå i gang i høj grad ved hjælp af lokal arbejdskraft og dette kan kombineres med restaurering af bygninger på området, som er fredede og bevaringsværdige, ja, så er mulighederne til stede for på samme tid at bevare Christianias idé om det åbne, selvbårne solidariske samfund, og at Danmark yder en håndsrækning til dette samfund.

Folketinget besluttede i år at bevare Christiania i hvert tilfælde indtil videre, og justitsministeren har i dag bekræftet denne beslutning. Vi, der var med til at træffe denne beslutning, har en forpligtelse til at yde støtte, når staden kommer i vanskeligheder. Det har de nu selv derude givet udtryk for at de er. Det er åbenbart ikke uropatroljen, der er den rette til at yde denne støtte – det har vist sig – dertil er de menneskelige grundsyn mellem de to grupper alt for forskellige. Narkohajer har vi ingen positive følelser over for i socialistisk folkeparti, og vi håber stadig på, at en anden adfærd fra politiets side kan hjælpe Christiania med at holde dem fra området, men vi tror, at de mindre misbrugs- og kriminalitetsproblemer løses bedst dels ved tilbud om støtte til projekter, dels ved tilbud om øget social indsats.

Socialministeren udtaler i et svar til hr. Voigt den 10. oktober, at socialministeriet ikke har mulighed for at yde særlig støtte til en befolkningsgruppe i et lokalområde. Det er sandt nok, men det har til gengæld Københavns kommune, og det var oven i købet en af grundtankerne i bistanndsloven, sådan som hr. Tastesen også har nævnt det. Der er intet til hinder for, at Københavns kommune kan sætte noget særligt ind gennem opsøgende arbejde netop over for den meget truede gruppe mennesker, der lever dér.

Nogle christianitter har råbt om hjælp hos deres venner. Det er sagt i hver eneste debat, der har været ført om Christiania herinde, at problemerne i Christiania afspejler problemerne i Danmark. De menneskelige problemer i Danmark tager til, for hvert år arbejdsløsheden tager til, og derfor tager Christiani-

[Ebba Strange]

as også til. Christiania har i sig nogle muligheder for at tackle sine egne problemer. Christiania kan ikke løse samfundets og har altså i øjeblikket også brug for hjælp til at løse sine egne. Det er den hjælp, vi skal yde, ikke blot for fristadens skyld, men også for Danmarks.

(Kort bemærkning).

Ninn-Hansen (KF):

Jeg må bede fru Ebba Strange om at tage ordet igen og direkte forklare, hvordan hun, i den grad hun gjorde det, kan underkende mine og mit partis motiver til at rejse denne sag. Fru Ebba Strange sagde, at dette, at vi rejste sagen, skyldtes, at vi ville angribe Christiania, og at det ikke drejede sig om de problemer, vi har fremhævet.

Fru Ebba Strange kan simpelt hen ikke have hørt mine udtalelser i denne sal i dag, når hun kan udtale sig på denne måde, eller også har fru Ebba Strange den opfattelse, at man ikke skal respektere andres mening, og var det tilfældet, ville jeg være virkelig oprigtig ked af det.

Jeg har udtrykkelig sagt, at vi ikke ønsker denne debat for at diskutere, om Christiania skal nedlægges, og jeg har henvist til regeringens udtalelse, men jeg har sagt, at Christiania i dag ligger som et yderst farligt tiltrækningssted for den internationale narkotikahandel, og derfor har jeg foreslået direkte foranstaltninger derimod. Jeg er overrasket over, at fru Ebba Strange derefter kan underkende mine og andres motiver på den måde, det er sket. Jeg har ikke større illusioner om, at fru Ebba Strange og jeg kan blive enige om foranstaltningerne, da den afsluttende del af fru Ebba Stranges tale jo nærmest gik ud på, at det er politiets skyld, at vi overhovedet har kriminalitet i Christiania.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Jeg skal i anden runde kommentere hr. Ninn-Hansens første indlæg grundigere, end jeg havde lejlighed til at gøre det i første runde, hvor jeg fandt det mere vigtigt at komme med nogle principielle betragtninger. De principielle betragtninger er bygget på forespørgslens ordlyd, hvor jeg netop fandt det påfaldende, at det konservative folkepar-

ti, i en periode hvor vi alle sammen ved og tilsyneladende alle sammen er bekymrede over den stigende narkohandel, der finder sted i brede dele af Danmark, fokuserer helt specielt på Christiania.

Grethe Philip (RV):

Vi har nu på ny en debat om Christiania. Jeg synes i høj grad, det er et spørgsmål, om det overhovedet fra noget synspunkt er hensigtsmæssigt, at vi holder disse Christianiadebatter med så få måneders mellemrum.

Man kan i øvrigt sige, at det er bemærkelsesværdigt, at Christiania overhovedet eksisterer i dag, efter det har bestået vel i ca. 7 år, med hele den tummel der har været om dem og alle de vanskeligheder, der har været for dem.

Ministeren ønsker at begrænse debatten til et spørgsmål om en eventuel optrapning af narkotika på Christiania. Jeg synes, de forskellige ordførertaler, der har været, har vist, at dette er overordentlig vanskeligt. Jeg kan egentlig ikke undre mig over det, når man læser den sidste halvdel af det konservative folkepartis forespørgsel, for ganske vist forsøgte også hr. Ninn-Hansen i sit første indlæg at holde sig til den første del af forespørgslen, men det kan dog ikke nægtes, at den anden del af forespørgslen direkte omhandler, hvorvidt dele af Christiania bør nedlægges. Der står ganske vist ikke ordet »nedlægges«, men der står, om ministeren kan forsvare at »opretholde områder«, og det er dog det samme som, om hun vil overveje at nedlægge dem.

Derfor kommer vi altså uvægerlig ind i en noget bredere Christianiadebat allerede i dag, selv om vi også skal have Christianiadebat i morgen. Jeg synes, det på den baggrund skal siges, at Christiania er mange forskellige ting, men det er også – og måske først og fremmest – et sted, hvor mennesker lever med en helt anden målsætning, end man gør de fleste andre steder i det danske samfund.

Jeg synes også, det skal siges her i dag, at der derude blomstrer midt imellem så meget andet noget varmt og menneskeligt, noget, der også giver sig udtryk i noget musisk, i musik, dramatik osv., og at man derude i hvert fald kan finde grupper af mennesker, som har en særlig forståelse for det, vi med et dårligt udtryk kalder de sociale tabere,

[Grethe Philip]

hvor de anerkendes på lige fod med andre, og hvor de derfor får chancer for at vende tilbage til en mere almindelig tilværelse.

Men Christiania er jo ikke romantik; når nogle kun hæfter sig ved det, jeg netop har nævnt, er det et fortegnede billede af Christiania, for der foregår også mange andre ting derude. Christiania har sine store problemer, og et af dem er det, vi særlig skal hæfte os ved i dag, nemlig hele spørgsmålet om narkotikahandel, narkotikamisbrug.

Det er almindelig kendt, at Christiania har en særlig holdning til forbrug og handel med hash. Jeg har forstået det sådan også på forespørgslens formulering, at det ikke er det, vi skal drøfte i dag, vi skal udelukkende drøfte de langt, langt større problemer med hensyn til de såkaldt hårde stoffer.

Jeg synes, det skal siges i debatten – jeg mener ikke, at andre har sagt det allerede – at den toneangivende gruppe i Christiania lige fra starten har taget skarpt afstand fra enhver handel med og ethvert forbrug af stærke stoffer derude. Jeg synes, det er et vigtigt led i Christiania, at man gang på gang har hørt ledende folk derude sige, at de på enhver måde fordømmer og vil bekæmpe handel og brug af stærke stoffer. Jeg er da heller ikke i tvivl om, at når narkotikaproblemet ikke er endnu meget større derude, end det rent faktisk er, skyldes det, at der er stærke kræfter, der går imod det og har haft evne til at bekæmpe det. Men man har også indtryk af, at denne gruppes muligheder for at bekæmpe de hårde stoffer åbenbart er mindre i disse dage, og at de selv har en voksende bekymring for, om de kan holde tilbage på handelen og forbruget.

Debatten i dag, sådan som den er foregået indtil nu, efterlader hos mig en meget stor tvivl om, hvad det egentlig er, der foregår med hensyn til handel og forbrug af narkotika ude på Christiania. Justitsministeren henholder sig af naturlige grunde til udtalelser fra politidirektøren, som går ud på, at forbruget ikke er stigende; sådan har jeg i hvert fald opfattet det. Men jeg ville gerne have præciseret, om det, der siges fra justitsministerens side, er, at forbruget ikke er stigende, eller om det er, at forbruget ikke er mere stigende dér end andre steder. Det er jo to forskellige ting, og jeg synes, det under debatten her har været en lille smule flydende, om det er det ene eller det andet, man drøfter.

Under alle omstændigheder er der jo et forbrug derude, og jeg synes, at når man har et sted med et stort forbrug af og handel med hårde stoffer og det er et sted, hvor der vitterlig bor nogle mennesker, som er interesseret i at modarbejde det, så bør man naturligvis gå ind i et tæt samarbejde med de pågældende mennesker på det lokale sted for derved bedre at kunne bekæmpe misbrug og handel.

Det er dette spørgsmål, jeg egentlig synes er det mest interessante i øjeblikket, også for os her i folketinget. Har vi muligheder for at skubbe til, således at der bliver et bedre samarbejde mellem christianitter, der ønsker at bekæmpe narkotika, og politiet? Hvorfor har det svigtet indtil nu på dette spørgsmål?

Jeg siger udtrykkelig på dette spørgsmål, for mig bekendt har der nemlig på andre områder været et godt samarbejde mellem politiet og Christiania; jeg tænker på tilfælde af meget grov vold og mordtilfælde, som skulle opklares. I disse tilfælde har jeg indtryk af at der har været et fint samarbejde mellem politi og christianitter, og hvis det kan bekræftes, ville jeg være glad for det. Men hvorfor svigter det tilsyneladende i denne sag?

Der er blevet sagt, at det måske ligger i en så umådelig forskellig grundholdning hos de politifolk, der sættes ind, og christianitterne. Det er muligt, det skal jeg ikke kunne sige. Men i alle tilfælde mener jeg, det er det, vores debat her skal samle os om.

Jeg vil i den forbindelse gerne have sagt, at der naturligvis også er et hensyn at tage til politiet og dets arbejdsvilkår. Politiet har en uhyre vanskelig stilling, og det er jo rigtigt, som justitsministeren sagde, at politiet har nogle generelle retningslinjer, delvis fastlagt i selve lovgivningen, som de naturligvis ikke kan fravige, når det drejer sig om Christiania. Men jeg synes, man har indtryk af, at der ikke har været tilstrækkelig smidighed hos politiet, og at der altså selv med oprettholdelse af de generelle retningslinjer, politiet må handle efter, alligevel godt kunne opnås et nærmere og bedre samarbejde mellem politiet og de positive kræfter i Christiania til støtte af en bekæmpelse både af handel og forbrug af de hårde stoffer.

Jeg skal til sidst kun sige, at hvis der sker en optrapning af narkotikaproblemet på Christiania – jeg siger udtrykkelig hvis, for

[Grethe Philip]

jeg føler, det ikke er helt klarlagt i dette øjeblik – så må det naturligtvis også for det radikale venstre give anledning til overvejelser om Christianias fremtid.

Jens Møller (KrF):

Christiania har fra begyndelsen været en misforståelse. Man har kaldt det et socialt eksperiment. Det har snarere været et eksperiment i socialisme og anarki. Et sådant eksperiment kunne være interessant, selv om jeg må sige, at jeg på forhånd ville være sikker på resultatet: det ville føre til fiasko, ganske enkelt fordi socialisme og anarki bygger på et forkert menneskesyn. Oplysningstidens menneskesyn er, at mennesket er godt, og at det onde er noget, der er påført det udefra på den ene eller den anden måde; det er samfundets skyld, eller det er de andres skyld, eller det er kapitalens skyld, eller hvad man nu kan finde på at sige. Det er denne tanke, der er ført videre i marxisme og socialisme og anarkisme og kulturradikalisme lige op til vore dage. Den er ført videre i megen moderne pædagogik og kriminalforsorg.

Man overser, at alle erfaringer viser noget andet, viser, at der i mennesket bor både godt og ondt, og at begge dele må tages lige alvorligt, ellers afspores ethvert samfund, uanset om dette samfund hedder Christiania, Vesterbro eller Nørrebro, eller om det hedder Gentofte eller Vestjylland.

Christiania har været et eksperiment i anarki, og derfor er det blevet en fiasko. Men det ville ikke være helt fair at tage det som bevis på, at det ikke kan lade sig gøre at lave et sådant samfund. For forholdene har jo ikke været, som de burde, hvis man skulle lave et rimeligt eksperiment. Man har derudfra villet tage de rettigheder, man har i dette samfund, fuldt ud, tage imod socialhjælp, arbejdsløshedsunderstøttelse osv., mens man i stor udstrækning har nægtet at tage de byrder, der følger med. Man har f. eks. ønsket politiets hjælp til bekæmpelse af handel med hårde stoffer, men samtidig har man forlangt, at dette samme politi skulle lukke øjnene for hashhandel. Man har forlangt, at hashhandel skulle betragtes som noget legalt. Det kan politiet naturligvis ikke. Politiet er forpligtet til at rette sig efter dansk lovgivning, lige så vel som alle vi andre er det. De er forpligtet til at betragte handel

med hash som ulovligt og kan ikke se igennem fingre med det i en sådan situation. Man har altså ønsket politiets hjælp, men har ikke villet rette sig efter landets love, og så skal der naturligvis opstå vanskeligheder.

Kristeligt folkeparti er ikke modstander af forsøg med nye former for samfund, men Christiania har efter vores opfattelse været en misforståelse fra begyndelsen af ovennævnte grunde, men også af andre grunde: også på grund af beliggenheden midt i storbyen, for et sådant anarkistisk samfund vil på dette sted som en magnet tiltrække alle kriminelle eksistenser.

Dertil kommer, at der også bor andre mennesker i området, og for disse naboer, som er blevet tvangsindlagt til at være naboer, kan dette naboskab meget let blive og er i mange tilfælde blevet en stadig mere utålelig plage.

Af disse mange grunde mener vi i kristeligt folkeparti, at Christiania bør ryddes. Ikke i den forstand, at det skal ske i morgen, men i den forstand, at man skal sørge for genhusning af de mennesker, der bor derude, sørge for hjælp til de sociale tilfælde og ikke lade dem gå derude og forsumpe og komme mere og mere i afhængighed af narkotika, først af hash og senere af hårdere stoffer. Genhusning kan jo finde sted, det har en af Københavns borgmestre meddelt; det stod i Aktuel i lørdags, hvis der er nogen, der er i tvivl.

Christiania bør ryddes af hensyn til naboerne, ja vel, men også af hensyn til dem, der går til grunde derude, går til grunde i narkotika og lovløshed og kriminalitet.

At det også går galt andre steder i Danmark, på Nørrebro og Vesterbro osv., er da ingen undskyldning for at sige, at vi bare skal lade tingene dalre videre derude.

Lad mig derfor slå fast, at vi i kristeligt folkeparti er overbevist om, at Christiania ikke er noget socialt eksperiment. Det kan ikke engang med rette kaldes et eksperiment i socialisme og anarki. Men det er et eksperiment, der viser, hvordan det går, når et folketingsflertal lader sig hjernevaske af dygtige mediefolk til at følge en folkestemning uden grund i virkeligheden. Måtte man snart igen vågne op til denne virkelighed, om end den er nok så ubehagelig, og foretage det fornødne.

[Jens Møller]

Der bliver lejlighed til det i morgen, når kristeligt folkepartis forslag kommer til første behandling.

Hvad angår de foreliggende motiverede dagsordener, skal jeg kun udtale mig om de to, som forelå på tryk, da jeg gik på talerstolen. Den første var hr. Voigts. Dette forslag opererer med et begreb, der hedder: »hurtigst muligt«. Dette er et meget usikkert begreb; hvad ligger der i det? Det afhænger jo ganske af, hvem der skal udlægge det. Vi mener, det bør være ganske anderledes konstant, det, der står. Desuden mangler der også i høj grad i dette forslag en henvisning til de sociale foranstaltninger, der skal til for at finde bedre forhold for de mennesker, der er derude.

Begge disse ting er opfyldt i det forslag til folketingsbeslutning, som kristeligt folkeparti skal have til behandling i morgen. Derfor må vi afvise fremskridtspartiets forslag til motiveret dagsorden og henvise til vores forslag til folketingsbeslutning, som kommer til behandling i morgen, og som fastsætter både tidspunktet og de sociale foranstaltninger.

Hr. Ninn-Hansens forslag til motiveret dagsorden synes vi derimod er et godt forslag, som der kan være brug for uanset den skæbne, som vores beslutningsforslag måtte få. Vi kan derfor støtte hr. Ninn-Hansens dagsordensforslag.

Schak Nielsen (DR):

Det er med stor interesse, jeg har imødeset ministerens redegørelse om narkotikaproblemerne i København, for som medlem af socialudvalget i Københavns kommune og det tidligere narkoudvalg har jeg fulgt denne ulykkelige narkosituation meget nøje i en årrække og dermed set, hvordan mønsteret har forandret sig til stadig hårdere stoffer.

Nu er det mit indtryk, ligesom det egentlig også er ministerens, at Christiania ikke er det værste sted: vi har også steder på Nørrebro, hvor det er galt, og der er Halmtorvet med narkoprostitution osv., og dér har det også brændt meget hårdt på. I øvrigt er det sådan, at tyngdepunktet vedrørende narkohandelen flytter fra sted til sted og fra by til by. Måske kan vi ikke afvise, at der forekommer en periode med optrapning også i Christiania, således som der kan være det andre steder i byen.

Nu siger hr. Ninn-Hansen, at han nærmest fremsætter sit forslag for at beskytte de svage. Det er jo et smukt formål, men jeg tror ikke, at man beskytter de svage i samfundet ved en polarisering i samfundet. Jeg tror snarere, man beskytter de svage ved at have en mere liberal holdning over for sine medmennesker, og næsten alle vil jo gerne give udtryk for, at de er liberale.

Flere partier herinde giver udtryk for, at de fører liberal politik. Jeg slog lige op i leksikonet for at se, hvad der egentlig stod om det. Der stod: fordomsfri, frisindet, gavmild, tilhænger af færrest mulige statslige indgreb i borgernes liv. Venstre kalder sig også Danmarks liberale parti – der er noget at leve op til. De konservative siger meget ofte, at de fører liberal politik, og fremskridtspartiet siger det både i tide og utide. Men ét er det jo at have liberalisme, fordomsfrihed, frisindethed på programmet og selv fortælle, at man er noget sådant, noget andet er at vise tolerance og frisind over for anderledes tænkende og over for andre normer, normer, som man måske ikke selv kan eller vil godkende.

Jeg kunne f. eks. ikke tænke mig at leve efter de normer, man har på Christiania, ligesom der er mange andre livsnormer, jeg heller ikke ville bryde mig om. Men christianitterne tvinger mig jo heller ikke til det, så hvorfor skulle jeg tvinge dem til at leve efter mine normer? Man skal ikke være så indbildsk at tro, at den måde, man selv lever på, er den bedste og eneste, der eksisterer.

Christiania er for mig ikke noget helligt sted. Alt det negative, der siges og skrives om det, kan for den sags skyld godt være sandt – det er det vel desværre også mange gange – og man kan med største lethed finde angrebepunkter, hvor man med loven i hånd kunne rydde området. Der er jo i øvrigt også en højesteretsdom at henvise til, men det er et spørgsmål, hvor klogt og hvor rimeligt det ville være at gøre det.

Der kunne meget let komme en konflikt mellem på den ene side den retsbevidsthed, man påberåber sig, og på den anden side den tolerance, man også gerne vil stå for. Der foregår også andre steder i storbyen og i andre større og mindre byer ting, som er mindre heldige. Politiet afslører kriminalitet overalt i landet, og vi skal heller ikke glem-

[Schak Nielsen]

me det gamle ordsprog: »Blev alle tyve hængt, blev verden tyndt befolket.«

Det er rigtigt, at christianitterne har krænk- et ejendomsretten ude på Christiania ved at bemægtige sig et område og nogle aflagte bygninger, der ikke var deres. Men sløsede ejeren nu ikke også lidt med sin ejendomsret i sin tid? Stod det i realiteten ikke åbent for enhver klos op ad et tæt beboet kvarter? Kan man ikke med lidt god vilje sammenligne situationen med, at en familie sætter en gammel, skramlet barnevogn ud på gaden og lader den stå dér for vejr og vind? Så har familien vel stadig ejendomsret til genstanden, men er det ikke en meget mild krænkelse af ejendomsretten, hvis børnene bruger den som legevogn? Og det var jo det, der rent faktisk skete.

Det kunne måske være interessant ved passende lejlighed at diskutere ejendomsrets- begrebet princip, f. eks. hvem der har ejendomsret til Danmarks jordværdier, om det er dem, der har skabt dem, eller dem, der kom først. Eller om alle danske har lige ret til fædrelandet, eller nogle har mere ret end andre.

Vi skal passe på, at vores retfærdighed ikke bliver til selvretfærdighed. Vi er så stolte af vores retsbevidsthed, vores retsorden, vores velfærdsforanstaltninger og vores ordnede forhold. Men også den moderne civilisation har sin pris, især i en storby, og fænomenet Christiania kan godt være et udtryk for oprør mod det pæne, det glatte, det tillærte og det ensrettede.

Christianitterne havde nok store planer om et alternativt og et bedre samfund, og det er der nok nogle tusind der har haft før dem, og som har søgt det realiseret med større eller nok navnlig mindre held; der hører nu mere til noget sådant end blot god vilje.

Men Christiania er et socialt problem, og det skal behandles med den takt og den menneskelighed, som den slags problemer altid skal og bør behandles. Christiania er også et storbyproblem, og hvis man nu vil lave bulldozerløsninger med tåregas, politistave og alt det dér, for det er jo det, der bliver resultatet, hvis der skal ryddes noget, så dukker alle disse problemer op andre steder i byen, og så er vi lige vidt.

Hvis man skal have noget, der blot ligner en løsning på Christianiaproblemet eller christianialignende problemer, vil jeg blot

minde om, at man husker betydningen af det liberale sindelag, jeg omtalte i begyndelsen af min tale, nemlig fordomsfrihed, frisindethed, gavmildhed og færrest mulige indgreb over for borgerne. Men dette retfærdiggør naturligvis ikke kriminalitet, og det er der jo heller ikke nogen der vil acceptere. Derfor vil jeg også fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Folketinget opfordrer justitsministeren til at foranledige, at politiet sætter alle sine kræfter ind på at finde og afsløre de bagmænd for narkohandel, der ødelægger mennesker og bykvarterer, herunder også Christiania.

Tinget går derefter over til næste punkt på dagsordenen.«

Første næstformand (Erlendsson):

Der er nu stillet følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Også denne dagsorden indgår nu i forhandling.

Steen Folke (VS):

Denne gang var det altså de konservative, der vandt væddeløbet med kristeligheden og centrum-ekstremisterne og fremskridtsdemagogerne om at score et par points på gallup ved at lancere Christianiasagen for 117. gang. Med de konservatives victorianske syn på sædeligheden kunne man ellers tro, at netop dette parti ville forsøge at undgå politisk prostitution, men fristelsen var for stor. Når man så oven i købet kunne tage udgangspunkt i noget, som var skrevet af den Løvetand, som af pressen er søgt gjort til konge af Christiania, så det ud til at kunne blive en nok så saftig sag.

Sagen har da heller ikke fået for lidt i pressen. Journalister har gennemført en veritabel klapjagt på christianitter, der ville sige et eller andet negativt om Christiania, og fru Inge Krogh og hr. Voigt scorede da også nok et par points ved at møde op i fristaden.

Vibeke og Per Løvetand har i dag i Information, hvor hele sagen for alvor startede med referat af deres første artikel, forsøgt at trække sagen ned på et mere virkelighedsnært plan. Man kan måske sige, det er lidt sent, men under alle omstændigheder vil denne artikel næppe interessere højrefløjens politikere synderlig.

[Steen Folke]

Familien Løvetand konstaterer selv i dagens artikel, at deres oprindelige indlæg er det første fra Christiania i fristadens 7-årige eksistens, som er blevet taget alvorligt af højrefløjens politikere. Hvorfor mon? Selvfølgelig fordi det kunne bruges, og det er sandt for dyden blevet brugt og misbrugt.

På trods af den åbenlyse hensigt med denne forespørgselsdebat vil jeg prøve at tage den rejste problemstilling alvorligt.

Der findes omkring 3.000 narkomaner i København i dag, som hver skal bruge 1.200 kr. daglig til deres stofforbrug; en væsentlig del af disse penge skaffes ved kriminalitet. Københavns kommune har i dag ringe muligheder for at hjælpe stofmisbrugerne eller bekæmpe stigende narkotikamisbrug. Behandlingsstederne har ikke kapacitet nok: en stofmisbruger skal være opskrevet på venteliste op til 3 måneder for at kunne komme på behandling. Behandlingstilbuddene er heller ikke gode nok: der kan hverken skaffes bolig eller en anden social tilværelse til de stofmisbrugere, som har været under behandling. I mange tilfælde falder de tilbage i det samme miljø og dermed tilbage til stofmisbrug.

Politiet oplyser, at stofmisbruget, narkotikaproblemet, er blevet større i København som helhed, og derfor er det muligt, at det også er blevet større i Christiania. Et stigende antal narkomaner i København, kommunens dårlige behandlingstilbud og politiets jagt på narkomaner på Vesterbro, Nørrebro og andre steder får flere og flere narkotikamisbrugere til at søge ud i Christiania.

Christiania har altid, lige fra begyndelsen, været imod salg af narkotika på området. Det er nogenlunde lykkedes christianitterne indtil nu at holde handel med hårde stoffer ude af Christiania. Samtidig med at narkotikahandlerne er blevet smidt ud, har christianitterne kørt private nedtrapningsprojekter uden støtte fra det offentlige.

Jeg vil gerne spørge justitsministeren, hvilke forholdsregler ministeren agter at træffe for at forhindre, at der foregår narkotikahandel i København som helhed, når chefen for Københavns narkopoliti, Gauguin, i et interview i Aarhus Stiftstidende den 15. oktober er refereret for at have sagt, at man intet kan stille op mod narkohandelen.

Jeg vil også gerne spørge, hvilke foranstaltninger regeringen agter at iværksætte for at imødegå ungdomsarbejdsløsheden, som er

en af de væsentligste grunde til det stigende narkotikamisbrug blandt unge.

Et tredje spørgsmål er, hvilke projekter regeringen agter at igangsætte for at forbedre behandlingstilbud til stofmisbrugere.

Problemerne kan ikke løses i Christiania isoleret, men meget tyder på, at myndighederne indtager en opgivende holdning over for narkotikaproblemerne. Beslutningen om at oprette tre metadonklinikker i København er i hvert fald ildevarslende. Metadon er som bekendt et afhængighedsskabende surrogat for hårde stoffer som heroin, kokain og morfin. Metadonvedligeholdelse er ikke et forsøg på at løse problemerne, det er at opgive at løse problemerne.

Et konstruktivt bidrag til bekæmpelse af narkotikaproblemerne både i Christiania og andre steder i landet vil være at legalisere brugen af hash. Der er en helt afgørende forskel mellem et stof som hash og vanedannende narkotika som heroin og de øvrige hårde stoffer. Så længe myndighederne opretholder kriminaliseringen af hash, så længe vil det være med til at øge narkotikaproblemerne og narkotikakriminaliteten, og det vil vanskeliggøre en effektiv bekæmpelse af problemerne.

Samtidig med at Københavns kommunes ungdomsarbejdsløsheds- og narkotikaproblemer vokser og en del af dem skubbes ud i Christiania, bliver de koncentreret på området, og balancen bliver skæv. Men det er helt fordrejet, at Christiania er ved at dø og fællesskabet ved at forsvinde, som så mange aviser har dekoreret forsiderne med.

Så snart højesterets dom faldt og den nye folketingsdagsorden af den 8. februar i år blev godkendt, blev der formuleret projekter, der skulle afhjælpe ungdomsarbejdsløsheden. Christianitterne søgte støtte til projekterne, men alle blev afvist undtagen et projekt til restaurering af voldanlægget. Begrundelsen var, at der ikke kan gives støtte til projekter, der muligvis har et langsigtet formål for Christiania.

Nu prøver christianitterne igen, nu med et genbrugsprojekt med udgangspunkt i Fredens Ark, hvor de største sociale problemer findes. Projektet skal kunne give arbejde til unge, istandsættelse af lokaler i Fredens Ark både til beboelse og værkstedsaktiviteter og opvarmning af huset og på længere sigt oplæring i forskellige håndværk. Men projektet, som ville være med til at hjælpe en del unge

[Steen Folke]

med egen bolig, arbejde og oplæring, er muligvis for langsigtet; i hvert fald er ansøgninger til myndighederne indtil videre blevet afvist. En privat fond har ydet et starttilskud på 20.000 kr. og har derigennem muliggjort en vis opstart på projektet. Så må vi se, om myndighederne ikke åbner øjnene og bruger lejligheden til at være med til at støtte sådanne projekter, som er betydelig mere meningsfulde end så mange andre projekter, som unge bliver sat til med støtte fra det offentlige.

Københavns kommune bruger f. eks. 120 mill. kr. om året til beskæftigelsesarbejder. Den største del af beløbet går til ekstraordinære midlertidige beskæftigelsesarbejder for unge arbejdsløse. Men det er sandt at sige ikke lige perspektivrige projekter alle sammen. Christiania har ikke fået en krone ud af disse beløb, selv om området ligger midt i Københavns kommune, og selv om problemerne her er relativt koncentrerede.

Københavns kommune nægter stadig at samarbejde med Christiania. I det kontaktudvalg, som blev nedsat efter folketingsbeslutningen i februar i år, og hvor Christianias daglige problemer skal drøftes, skulle bl. a. Københavns kommune være repræsenteret, men det har kommunen indtil videre nægtet at være med til. Mange af de sociale problemer, bl. a. narkotikaproblemet, er blevet taget op af christianitterne i kontaktudvalget, men de bliver skrinlagt, fordi de hører ind under kommunens rammer.

Hvor Københavns kommune imidlertid kun nægter at samarbejde med Christiania, modarbejder politiet direkte fristaden. Da en gruppe christianitter for nogle måneder siden forsøgte at gennemføre et samarbejde med politiet i kampen mod narkotikahandlerne, valgte politiet at benytte lejligheden til at slå ned på alle og enhver med et gram hash i lommen. Narkotikahajerne fik man derimod overhovedet ikke fat i. På den måde lykkedes det også for politiet at skabe intern splittelse i Christiania, noget, som det har taget måneder at genoprette. Og i går slog politiet til igen, af alle mulige tidspunkter netop i går. Som Ekstra Bladet skriver i en leder i dag, jeg citerer:

»Det ligner en tanke, at uropatruljen netop i går, dagen før folketingets Christiania-debat, provokerede stor ballade i fristaden bare for at knalde en hashhandler.«

Det er ikke på den måde, myndighederne kan bidrage til en løsning af narkotikaproblemerne i Christiania eller de andre problemer for den sags skyld. Men heldigvis kan christianitterne da også stadig væk selv. Ved hjælp af brandsikringsarbejdet i Fredens Ark, ved hjælp af planlagte Christianiaprojekter, bl. a. viceværtsfunktion, med værkstedsmulighed, blikkenslagerværksted, teater, kontaktcenter og det genbrugsprojekt, som jeg omtalte, håber christianitterne på, at forholdene i Fredens Ark bliver forbedret og dårligt stillede beboere får hjælp til selvhjælp.

Jeg vil gerne opfordre folketinget til at slutte drøftelserne om nedlæggelse af Christiania, fordi alle såkaldt ansvarlige burde kunne indse, at Christianias narkotika- og sociale problemer ikke blot er Christianias, men er hele samfundets og herunder i øvrigt også Københavns kommunes.

En rømning af Christiania løser ingen problemer, men skaber betydelig flere problemer. VS betragter fortsat fristaden Christiania som et værdifuldt samfund. Hvad christianitterne har brug for, er fred til selv at arbejde med problemerne. I stedet for at hetze mod Christiania eller blokere meningsfulde projekter skulle politikerne støtte Christiania, støtte de projekter, der er lanceret her i hvert fald på lige fod med andre projekter.

Vores konklusion på dagens debat er udformet i følgende forslag til motiveret dagsorden, som jeg fremsætter på vegne af SF og VS. Det handler ikke om Christianias videre skæbne – alle ved, at SF og VS har været de eneste partier, som helhjertet er gået ind for Christiania – det handler derimod om det, som har været i fokus i debatten i dag, og det lyder således:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet folketinget tager afstand fra politiets provokerende aktion i Christiania dagen før forespørgselsdebatten,

konstaterer tinget, at myndighederne kun gennem et reelt samarbejde med Christianias beboere kan bidrage til bekæmpelse af handel med hårde stoffer i fristaden,

og går derefter over til næste sag på dagsordenen.«

Første næstformand (Erlendsson):

[Første næstformand]

Der er nu stillet følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår i forhandlingen.

Knud Lind (FP):

Christianitterne har først og fremmest lavet en ulovlig besættelse af Christiania. Ud over den første ulovlighed er Christiania blevet arnested og fristed for narkoforhandlere. Når politiet forsøger at komme den ulovlige narkohandel til livs og vil foretage ransgning, som det skete i går på Christiania, angribes politiet med vold af beboerne. Med beboernes indstilling over for politiets lovlige arbejde er loven delvis sat ud af kraft på Christiania. Man har talt om, at Christiania skulle være et socialt eksperiment. Christiania er i stedet for blevet en lovløshedens stad, hvor kriminaliteten trives i bedste velgående. Man kunne derfor spørge, hvad regeringen vil gøre for, at der kan indføres lovlige tilstande i Christiania. Der er nok kun ét svar: Christiania bør ryddes så hurtigt som muligt.

Jeg har nu her fra denne talerstol hørt flere talere angribe politiet for deres andel i det, som skete i går, og samtidig har man citeret Ekstra Bladet for dets leder. Jeg vil citere videre af Ekstra Bladets leder, hvor man skriver:

»Men politiet savner rimeligt påskud til at slå til netop nu.«

Det er meget beklageligt, at justitsministeren ikke på et tidligere tidspunkt har præciseret, hvorfor politiet og med hvilket grundlag politiet griber ind på Christiania med de ulovligheder, der forefindes. Da justitsministeren ikke har villet citere det sted, hvor man kan finde grunden til, at politiet går ind i det, skal jeg gerne gøre det. I retsplejelovens § 801 står der:

»Det påhviler politiembedsmændene, når i øvrigt betingelserne derfor er til stede, af egen drift og med størst mulig hurtighed at efterforske alle strafbare handlinger, som forfølges af det offentlige, så snart der opstår rimelig formodning om, at sådanne er foretaget.«

Det må vi gå ud fra der er gjort her. Som politimand synes jeg, det er beskæmmende at høre adskillige talere heroppefra genere politiet ved at hævde, det er politiet, der er provokerende og skyld i det dårlige samarbejde.

Hvis samarbejdet skal gå ud på, at politiet skal lukke øjnene for narkohandel m. v., så kan politiet ikke medvirke.

Glensgård (FP):

Jeg står her med folketingets eneste eksemplar af de planer, som forsvarsministeren har med hensyn til Christiania, i hvert tilfælde når det gælder om at udbygge Christiania til forhold som dem, vi andre lever under.

Forsvarsministeren har søgt finansudvalget om et beløb på 6,4 mill. kr., og der kunne altså blive et enkelt eksemplar til finansudvalget af det materiale, hvoraf det fremgår, hvorledes forsvarsministeren tænker sig at anvende det beløb.

Det er nu ikke længere sådan, at vi kun skal gøre noget nødtørftigt ved Christiania, nej, nu skal Christiania sandelig have de samme livsbetingelser, som alle vi lovlydige borgere har. Men forskellen er, at mens vi selv skal betale for at få indrettet toiletbygninger, og mens vi selv skal betale for at få nye loftsplader på vore lofter, skal christianitterne have det gratis.

Det må virkelig være morsomt for Hans Løvetand og Thorkild og Per Løvetand og alle de andre Løvetænder at se politikerne her bevilge et beløb i størrelsesordenen 10.000–15.000 kr. pr. christianit. En ting er, at de ulovlige besættelse har sat sig uden for samfundet, men tænk, at man så også kan få samfundet til at bidrage med så store beløb. Det er adskillige tusinde kvadratmeter gipsplader, der nu skal sættes op ude i Christiania. Vi skal lave toiletbygningerne i orden, ja, christianitterne skal sågar have håndvask, hvad de så end skal bruge den til. I adskillige bygninger skal de have nye toiletter opsat – de gamle har de vel rykket ned og solgt – og der skal altså også sættes håndvaske op til dem. Der skal etableres adskillige toiletter derude. Forsvarsministerens folk har været ude at kigge på det og har fundet ud af, der er også er nogle enkelte afløb fra toiletter, der skal proppes til.

Det er beskæmmende at sidde og se på, hvad det er, forsvarsministeren vil igangsætte ude i Christiania. Som nævnt har vi fået en enkelt opgørelse over, hvad det er, forsvarsministeren vil etablere, og deraf kan man se, at værtshuset skal have nyt loft – jeg ved ikke, om ministeren mener, det er, fordi der

[Glensgård]

kommer for få mennesker derude – og der skal også lidt maling til. Det skal alle vi andre være med til at betale. Vi skal være med til at betale for et nyt loft i et værtshus, som i øvrigt efter min opfattelse er ulovligt, et værtshus, som overhovedet ikke overholder anden lovgivning, restaurationslovgivningen, momslovgivningen osv., men nu skal de altså have et nyt loft. Der skal også nogle enkelte brandtøve til derude – så må vi håbe, de ikke har fået for mange sprøjter, når de skal kure ned ad tovene.

Der er selvfølgelig også nogle bygninger, der er brændt ned, fordi man har installeret ulovlige ildsteder derude, og derfor skal vi sørge for, at de får nye tage på, etc.

Men – og det vil jeg gerne citere fra finansudvalgets aktstykke – at »... uanset at de pågældende foranstaltninger...«, og det er altså dem, som forsvarsministeren vil udføre for 6,4 mill. kr., »... ikke i sig selv er tilstrækkelige til en bygningslovmæssig legalisering af forholdene, skal man ikke modsætte sig...«

Sådan sagde Københavns kommune. 6,4 mill. kr. plus dem, vi allerede har givet derudtil, er altså ikke engang nok til at lovliggøre forholdene for de 600–700–800 mennesker, der bor på Christiania.

Men det mest interessante i denne sammenhæng er selvfølgelig, hvorledes det går med afstemningerne i finansudvalget. Foreløbig skal vi afvente debatten om hr. Jens Møllers forslag i morgen, og derefter skal vi stemme om det i finansudvalget. Hvis formanden tillader, vil jeg gerne fortsætte et lille halvt minut, så er jeg færdig. I finansudvalget har der hver gang været nogle få partier, som har sagt stop, og så må vi se, om de få partier holder ved. Jeg skal kun her til slut tillade mig at citere, hvad udenrigsminister Christophersen på partiet venstres vegne sagde den 8. februar 1978 (Folketingstidende 1977–78, sp. 6040) vedrørende dagsordenen:

»Den understreger, at vi lever i et retssamfund, at vi har et fællesskab, som må indrette sig efter de regler og love, der er vedtaget i denne sal, og efter de beslutninger, vores domstole har truffet. Her står venstre, og her har vi til hensigt at blive stående.«

Det var udenrigsminister Christophersens bemærkninger på det tidspunkt, hvor han var ordfører for partiet venstre. Det bliver spændende at se, om de nye venstremedlemmer af

finansudvalget vil sige: her står vi, og her har vi til hensigt at blive stående, eller de tager skridtet over i regeringssamarbejdet og stemmer for denne ansøgning.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Denne ganske lange debat har været rig på indlæg indeholdende forskellige synspunkter, men har jo ikke i udpræget grad indeholdt spørgsmål direkte stillet til mig. Jeg besvarede i første omgang et spørgsmål fra hr. Ninn-Hansen, og jeg skal nu blot tilføje, fordi hr. Ninn-Hansen i sit andet indlæg ligesom opererer videre ud fra den tankegang, at hr. Ninn-Hansens hele argumentation bygger på noget, der måske er rigtigt, måske er forkert, men som i hvert fald ikke er bevist, nemlig at kriminaliteten er stærkt voksende.

Jeg har foretaget de undersøgelser, jeg kunne, haft samtaler med politidirektøren, fået vurderinger ind af det, og det svar, jeg får, er altså, som jeg sagde i første omgang, at der ikke er tale om nogen væsentlig stigning. På den baggrund mener jeg altså, der ikke er så forfærdelig megen bund i den videre argumentation. Det er klart, man kan have den opfattelse – og det må enhver jo have – at alt ondt her i København har relation til Christiania, men skal vi tilrettelægge noget ud fra det, må det jo helst være underbygget, og den viden, jeg har kunnet fremskaffe, har altså ikke kunnet underbygge dette. Der er som sagt ikke kun tale om en helt aktuel vurdering af politidirektøren; de forskellige politichefer her i Københavns omegn havde den også tidligere.

I forbindelse med spørgsmålet om udviklingen i narkotikakriminaliteten stillede fru Grethe Philip mig det konkrete spørgsmål, om man kunne sammenligne udviklingen i Christiania med udviklingen i samfundet i øvrigt, og jeg formoder, det var affødt af, at jeg i mit første indlæg sagde, at narkotikakriminaliteten på Christiania ikke er stigende i forhold til tidligere. Jeg sagde også, at denne vurdering altså byggede på drøftelser med politidirektøren, og at jeg ikke har eksakte tal til at støtte vurderingen. Derfor er det også svært at give et helt eksakt svar på det spørgsmål, fru Grethe Philip stillede, men det er dog min vurdering, at narkotikakriminaliteten på Christiania ikke udvikler sig ander-

[Justitsministeren]

ledes end i samfundet i øvrigt. Jeg vil altså bede om, at man tager denne oplysning med det forbehold, at der ikke er talmateriale til at understøtte denne vurdering, men jeg håber, jeg så vidt muligt har besvaret spørgsmålet.

I øvrigt skal jeg ikke gå langt ind i debatten her, men jeg vil blot gøre nogle enkelte bemærkninger i anledning af nogle af de indlæg, der har været, hvor man ligesom har angrebet politiet for at optræde unødvendigt – jeg ved ikke, om det er udtryk, der har været brugt – ufikst, provokerende eller noget i den retning. Dertil vil jeg gerne sige, at det jo er politiets opgave, som også en af de sidste talere sagde, at efterforske forbrydelser, og som jeg også sagde i mit første indlæg, mener man fra politiets side helt klart, at der er en ikke ringe narkotikakriminalitet på Christiania, og at man nøje vil følge kriminalitetsmønsteret her. Det, som man altså ikke har underbygget og ikke har kunnet sandsynliggøre, er den af forespørgerne fremførte påstand om, at der er tale om en så væsentlig stigning på dette område, men ingen benægtelser, og der er ingen, der ikke ser med dyb alvor på, at der er narkotikahandel og dermed narkotikakriminalitet på Christiania, men som jeg også sagde: politiet gør, med de midler man nu har til rådighed, hvad der er muligt for at komme dette til livs.

Formanden:

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 17.20.

Mødet udsat kl. 17.01

Mødet genoptaget kl. 17.20

Forhandlingen genoptoges.

Ninn-Hansen (KF):

Det er naturligt for mig at begynde med at sige tak for megen tilslutning fra flere partier, der dels fandt det rigtigt, at vi fik denne specielle debat om et stort spørgsmål, der vedrører hele narkotikaproblemet her i landet, dels gav tilslutning til de synspunkter, vi fremlagde i vores dagsordensforslag, synspunkter, der bygger på det modsatte af det, nogle venstreorienterede partiers ordførere

sagde, nemlig at politiet selvfølgelig må have rimelige arbejdsvilkår i Christiania, som politiet må have det alle andre steder i landet, og på, at der må ske noget over for den kriminalitet, der findes i Christiania.

Jeg bemærkede, at justitsministeren ikke har den samme opfattelse som jeg, at der er tale om en voksende kriminalitet. Det undrer mig. Jeg synes, det er ganske og aldeles klart, at hele narkoproblemet er blevet langt, langt større, end det har været tidligere. Det er de hårde stoffer, der er de fremherskende. Det er internationale forbryderligaer, der står bag ved det, der sker, og også organiserer her i landet. Endelig har Christiania en særlig tiltrækningskraft i forbindelse med denne organisering, og der er flere unge, der på grund af Christianias tilstande udsættes for fare.

Jeg skal ikke gå mere ind på selve emnet, men blot sige, at det konservative folkeparti har, som jeg fremhævede, på forhånd sagt, at hvis der er et flertal og regeringen står bag et ønske om at bevare Christiania, må vi drøfte den sag,...

Formanden:

Der tales lovlig højt på ministerpladserne.

Ninn-Hansen (KF):

....så må vi drøfte den sag, vi har rejst om et stort, alvorligt og tyngende problem ud fra den forudsætning, at vi ikke kan komme igennem med vores synspunkter, men må lægge til grund, at regeringen altså vil bevare Christiania. Og så har vi sagt: lad os så drøfte, hvad vi kan gøre. Vi har givet et tilbud med det samme. Vi har haft mange lejligheder til på grundlag af det, vi har fremsat, at føre en drøftelse.

Regeringen har sit flertal til at hindre vedtagelsen af vores forslag, af de synspunkter, der ligger deri, ved at komme med en afværgegedagsorden. Det kan regeringen gøre, hvis den vil bruge sit flertal. Men lad mig så sige til regeringen: det, det drejer sig om for regeringen, er jo ikke, om den har sit flertal, men om regeringen vil optræde parlamentarisk anstændigt.

Det konservative folkeparti har tidligere i situationer, hvor vi har udarbejdet en forespørgsel, tilbudt regeringen forhandling, og regeringschefen, hr. Anker Jørgensen, modtog vort tilbud. Jeg vil dog mene, at det er

[Ninn-Hansen]

særdeles mærkværdigt, hvis den sammensætning, regeringen nu har fået, bevirker, at regeringen ikke kan optræde på samme måde over for en oppositions saglige oplæg til forhandling om og løsning af et spørgsmål, der bør tyngre alle.

Vi er fortsat parate til en forhandling på grundlag af de synspunkter, vi har fremlagt. Vi er villige til at foretage ændringer, da vi er klar over, at der kan være bindinger. Men vi kan selvfølgelig ikke acceptere, at vi i forbindelse med en aftale om, hvad der skal ske, på forhånd også skulle acceptere det, som begge regeringspartier accepterede, nemlig at Christiania skal bestå. Men vi er villige til at samarbejde med regeringen og alle andre om en fastslåen af, hvad der skal gøres for at sikre politiet, at det kan have en naturlig og rimelig arbejdsmark til deres efterforskning også i Christiania og til at gøre en indsats, der betyder noget for bekæmpelsen af det meget, meget alvorlige narkotika-problem, der truer med at slå mange unge ud, ja, truer dem med at gå til grunde.

Tastesen (S):

Hr. Ninn-Hansens dagsorden giver udtryk for, at det konservative folkeparti vil gøre en indsats for, at ro og orden skal opretholdes. Det er nu min opfattelse, at justitsministerens redegørelse klart giver udtryk for, at man i forbindelse med narkotikakriminalitet vil prioritere indsatsen imod den internationale narkotikahandel og de følger, den har, meget højt, og det må være det væsentlige i forbindelse med denne debat.

Det er selvfølgelig prisværdigt, at det konservative folkeparti vil komme med en sådan dagsorden, men man kan fristes til at sige, at i 1971, da vi også havde et alvorligt narkotikaproblem med deraf følgende kriminalitet, var vi i en situation, hvor hr. Ninn-Hansen indtog en meget fremtrædende plads i den daværende regering, en tid var han endog forsvarsminister i forbindelse med udflytningen fra Bådsmandsstrædes kaserne. På det tidspunkt var der i al fald ting, der gjorde, at man afholdt sig fra at gribe ind for at opretholde det, som det konservative folkeparti nu kalder for den nødvendige ro og orden.

Jeg ved ikke, om jeg med formandens tilslutning må kalde hr. Voigts tale for en skraldespandstale.

Formanden:

Jeg synes ikke, vi skal bidrage til den forsimpning af tonen, som måske et enkelt parti har specialiseret sig meget stærkt i.

Tastesen (S):

Hr. formand, jeg vil så undlade at kalde talen ved det pågældende navn, men sige til hr. Voigt, at hygiejne står det måske ikke for godt til med alle steder i Christiania, det gør det måske heller ikke andre steder, men hr. Voigt burde være mere opmærksom på én ting, og det er, at her i livet er der ikke bare noget, der hedder hygiejne, for at menneskelig trivsel kan udvikle sig, men der er også noget, der hedder mentalthygiejne, og i den forbindelse er der en del mennesker, der har oplevet noget værdifuldt under deres ophold i Christiania.

Så må jeg sige til hr. Jens Møller, at det er en helt fejlagtig diagnose, når han kalder Christiania for noget i retning af et socialistisk eksperiment. Hr. Erhard Jakobsen var under debatten den 8. februar endnu optaget af den samme vildfarelse. Christiania har naturligvis intet som helst med socialistiske eksperimenter at gøre, men Christiania blev i en nødsituation en afspejling af nogle problemer, der fandtes ude i samfundet, og det blev, for at citere en præst, pastor Ole Jensen, en overlevelseslomme for nogle mennesker, der var i en truet situation. Det ser også ud til, at man i Kirkens Korshær anlægger en anden vurdering af det med den kristne næstekærlighed, end man gør i kristeligt folkeparti.

Må jeg i øvrigt slutte med på socialdemokratiets og venstres vegne at fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet folketinget tager justitsministerens redegørelse til efterretning, går tinget over til næste punkt på dagsordenen.«

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Jeg skal lade også dette forslag indgå i de videre forhandlinger.

[Formanden]

Jeg påtalte umiddelbart et udtryk før. Jeg tror, at mange medlemmer – og når jeg sagde »vi«, gik det begribeligvis på hele salen – vil være tilfredse med, om vi kunne bevæge os en lille smule væk fra det niveau, vi alt for ofte er kommet ned på i den senere tid.

Voigt (FP):

Jeg synes, det er en helt rimelig henstilling, folketingets formand her kommer med til hr. Tastesen. Det var ikkè rimeligt, at hr. Tastesen sagde, jeg var kommet med en skraldespandstale. Under ingen omstændigheder. Det ville formanden også vide, hvis han havde været til stede i salen under min tale. Det var han ikke. Nu må man ikke diskutere med formanden, men lad mig dog sige, at hans udtalelser efter min opfattelse var lidt malplacerede.

Hr. Ninn-Hansen var så elskværdig i sit første indlæg at citere det svar, som statsministeren havde givet mig i forbindelse med et spørgsmål om Christiania. Det er rigtigt, som hr. Ninn-Hansen sagde, at i svaret siger statsministeren, at efter hans opfattelse er der intet sket i denne sag, der gør, at folketinget skulle ændre sin beslutning. Da jeg læste det svar, sagde jeg til mig selv: statsministeren må være det eneste menneske i dette land, som ikke læser aviser, og som overhovedet ikke følger med i, hvad der sker ude i dagligdagen. Men så har vi nu hørt justitsministeren, vi har hørt hr. Tastesen, og vi har hørt andre venstreflørsrepræsentanter her i tinget sige næsten det samme, og så bliver man selvfølgelig overrasket, for jeg kunne ikke forestille mig, at der var så mange, der ikke læste aviser, at der var så mange, der ikke fulgte med i, hvordan volden og narkoen er blevet oprappet ude i Christiania.

Hvis nogen her virkelig mener, at man skal tage den gang tynde kop te, som justitsministeren her fremførte, til efterretning, ja, jeg må ikke sige, at så må de ikke være rigtig kloge, men jeg må sige, at det er uanstændigt, hvis folketinget én gang til tager en sådan redegørelse til efterretning.

Jeg synes, at hr. Ninn-Hansen var usædvanlig mild i sin kritik – han bliver nok skrappere, når han kommer op anden gang, vil jeg tro – men det var groft, at man ikke ville modtage den udstrakte hånd fra opposi-

tionen om at samarbejde om et så alvorligt problem som narko og vold i Christiania.

Den dagsorden, som hr. Tastesen her har fremsat, bliver selvfølgelig nu vedtaget, fordi der er et flertal for den. Jeg ved ikke, om skibsrederen er til stede, men der er sikkert nok....

Formanden:

Hr. Lindinger! Nu synes jeg, at også hr. Voigt skulle prøve at holde et vist niveau.

Det er meget kedeligt, at man gang på gang i debatter her skal bede om det selvfølgelig, at forhandlingerne føres i et ordentligt sprog. Jeg henstiller til hr. Voigt også at følge den linje.

Voigt (FP):

Undskyld! Hr. Lindinger.

Jeg kan se, hr. Lindinger ikke er til stede, men jeg går ud fra, at man har talt med andre partier, således at man får flertal for denne dagsorden.

Må jeg så blot sige – nej, det må jeg ikke for formanden – men må jeg så sige, at der har været rettet mange angreb imod politiet i dagens debat, og der har også været det fra dagspressens side. Bl.a. rettede den venstreorienterede avis Ekstra Bladet et ret så kraftigt angreb på politiets aktion i går. Jeg mente faktisk ikke, at man kunne rette en hårdere kritik mod politiet end den, Ekstra Bladet gav udtryk for, men når man så læser indgangsbønnen til hr. Steen Folkes forslag om motiveret dagsorden her i dag, synes jeg, det er noget af det mest beskidte angreb, der nogen sinde er rettet mod dansk politi. Det håber jeg at alle her i tinget vil tage afstand fra. Jeg forventer ikke, at hr. Steen Folke og venstresocialisterne, kommunisterne og S'erne skal gøre det – måske heller ikke hr. Tastesen – men alle andre, rettænkende mennesker bør i hvert fald tage afstand fra det.

Jeg beklager over for tinget, hvis jeg har sagt noget her fra denne talerstol, som ikke er i pagt med, hvad der forstås ved god orden og tale her i folketinget, men mit manuskript til den tale, jeg har holdt her i dag, er selvfølgelig til rådighed også for folketingets formand.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

[Justitsministeren]

Jeg synes lige, jeg må komme med et par bemærkninger til ordføreren for forespørgerne, hr. Ninn-Hansen, der nu gentagne gange her har sagt, at regeringen ønsker altså, at Christiania skal bevares, og har henvist til det svar, som statsministeren den 17. oktober har givet skriftligt til hr. Voigt. Jeg synes, man skal citere fuldt ud, at det, det drejer sig om, er en henvisning til en dagsorden, der blev vedtaget med et flertal her i tinget, med 89 stemmer mod 71, den 8. februar 1978, og at statsministeren svarer, at den hidtidige benyttelse under visse forudsætninger skal fortsætte, indtil en godkendt lokalplan kan iværksættes. Jeg siger dette, for at der ikke senere skal være misforståelser gående ud på, at man har truffet en anden beslutning end den, der allerede blev vedtaget i februar måned 1978. Det er denne faktiske tilstand, som regeringen accepterer, det flertal, der da var i folketinget for det.

Så vil jeg godt uden at gå ind i nogen videre form for polemik gøre et par bemærkninger om dette dagsordensforslag, som hr. Ninn-Hansen har fremsat, og de bemærkninger, han har knyttet til det.

Hr. Ninn-Hansen nævner, at saglige oplæg fra oppositionens side vil regeringen ikke forhandle om. Jeg synes egentlig, det er lidt en forvridding af, hvad der er det reelle forhold. Hvis det var et spørgsmål om udformning af en lov eller noget i den retning, en regel for et bestemt område, kunne det ene eller det andet synspunkt komme ind, og det kunne man tage en forhandling om. Men det, som dagsordenen går ud på, er, at man omgående skal sikre ordensmagten rimelige vilkår under dens nødvendige arbejde med efterforskning af kriminaliteten i Christiania. Enhver, der kender dagsordenssprog, og enhver, der læser en sådan sætning, vil kunne forstå, at det har ordensmagten ikke i dag.

Endvidere tales der om, at man skal træffe alle nødvendige foranstaltninger til bekæmpelse af den alvorlige – så langt er vi enige – og voksende kriminalitet i Christiania osv. Ja men, som jeg har sagt én gang, de oplysninger, jeg bygger på, er ikke nogle, som jeg blot får fra avislæsning eller andre mere eller mindre offentligt tilgængelige kilder. Det er politiets egen vurdering af sagen. Politiet vurderer det anderledes. Politiet har heller ikke givet udtryk for, at de ikke har rimelige vilkår. Selvfølgelig skal politiet have rimelige

vilkår for at udøve sit arbejde. At der så sker ulykkelige ting ind imellem som det, man var vidne til i går, hvor det var nødvendigt med en større beredskabsstyrke, kan man vel ikke laste regeringen for i den forstand. Det, det drejer sig om, er, at politiet selv vurderer denne sag sådan, at de har mulighed, skal have mulighed og vil have mulighed for at sætte ind over for den narkokriminalitet og den kriminalitet i øvrigt, der er i Christiania som andre steder i landet, og at man ikke har oplysninger, der tyder på, at der, som det blev nævnt i forespørgslen, er tale om en optrappet handel med farlige stoffer.

Man kan ikke forhandle sagligt om påstande, og det er jo egentlig det, der er tale om i dagsordenen. Man påstår, at forholdene er sådan og sådan, og så skal vi andre sige: ja men hvidt er ikke hvidt, og sort er ikke sort. Vi må sagligt acceptere, hvad politiets ledelse selv siger om, hvordan forholdene er, og hvilke muligheder det har for at sætte ind, og derfor synes jeg ikke, at påstanden om, at man ikke vil forhandle, hører hjemme i denne forbindelse.

Ebba Strange (SF):

Justitsministeren mente, at der var nogle påstande i det af hr. Ninn-Hansen fremsatte forslag om motiveret dagsorden. Efter min vurdering var der også mange påstande i hr. Ninn-Hansens første indlæg. Jeg synes, det er meget alvorlige påstande at have stående, og jeg håber, at hr. Ninn-Hansen en dag vil fremlægge en dokumentation for det, han sagde i sit indlæg. Jeg prøver at gengive et par af sætningerne, sådan som jeg forstod dem.

For det første, at Christiania skulle være det mest attraktive sted for heroinhandel i Europa. Det ville jeg meget gerne have dokumenteret ved lejlighed.

For det andet, at kriminelle handlinger beskyttes i Christiania – og nu er vi jo enige om, at det er narkokriminalitet, vi taler om i dag. Det synes jeg også vi trænger til at få dokumenteret.

For det tredje, at Christiania er arnested for international narkohandel, Christiania er stedet, hvor organisationen bygges op. Det synes jeg er meget alvorlige anklager at komme med, hvis ikke der ligger et meget fyldigt dokumentationsmateriale bag.

[Ebba Strange]

Så siger hr. Ninn-Hansen, at man hver dag i byretten hører, at tyvekoster, narkostoffer og andet stammer fra Christiania. Det vil jeg godt tro at man gør. Jeg er også interesseret i, om det lige så dagligt kan bevises, at disse påstande er rigtige.

Hr. Ninn-Hansen var i sit allerførste indlæg – ikke i sit egentlige ordføreriudlæg, men i sin begrundelse for forespørgslen – meget optaget af, at et af formålene med denne forespørgselsdebat var at være med til at sikre borgerne og de svage. Jeg tror ikke, der er nogen i denne sal, der er uenige med hr. Ninn-Hansen i, at den optrappede narkohandel i Danmark er et alvorligt problem.

Hr. Ninn-Hansen sagde så senere i sit ordføreriudlæg, at vi hjælper ikke de unge tilstrækkeligt. Nej, det er vi helt enige om at vi ikke gør. Jeg ved ikke, hvor meget hr. Ninn-Hansen tror at han hjælper de unge ved at fokusere på Christiania. Der er vel, så vidt vi kan skønne, omkring 100 misbrugere af hårde narkotiske stoffer i Christiania, og vi regner vel med – vi har ingen registrering i Danmark – at der er ca. 5.000 i hele Danmark. Det var nok det, det var vigtigt at tage en debat om.

Til hr. Voigt vil jeg kun sige, at efter disse aktive christianitters egne udsagn er det ikke sandt, at de er ved at give op. Hr. Voigt er jo en yndet gæst, nej, ikke en yndet, men han kan åbenbart lide at være gæst på Christiania, og han må derfor også have fulgt med i, hvad disse christianitter selv har skrevet om, hvorfor de forlader Christiania. Både Willy Gregors og Per Løvetands udsagn går på noget andet, end at de er ved at give op. Jeg synes, det er forkert, når hr. Voigt står og siger sådan noget.

Hr. Voigt taler om volden og narkoen osv., men jeg vil da godt sige, at der er mange steder i København, jeg nødigere ville færdes alene en aften end i Christiania. Det kan jeg godt fortælle hr. Voigt.

Med hensyn til de forskellige dagsordensforslag er der nu fremkommet en afværgedagsorden, som betyder, at ingen af de andre kommer til afstemning. Derfor skal jeg hurtigt sige, at vi selvfølgelig ville have stemt imod hr. Ninn-Hansens og hr. Voigts, at vi selvfølgelig har sympati for fru Tove Jørgensens, selv om man overhovedet ikke tager stilling til Christiania i den, men naturligvis mener vi også, at man skal stille de nødven-

dige økonomiske ressourcer til rådighed for et behandlingsapparat; vi tror bare ikke, alting kan købes for penge, men den ville vi nok have stemt for. Hr. Schak Nielsen foreslår, at politiet sætter alle kræfter ind på at finde og afsløre bagmænd for narkohandelen. Jeg ville nu også godt have nogle kræfter sat ind på at afsløre de økonomiske bagmænd, der er hist og her. Det kunne jeg måske også godt bruge et par politikræfter på, men o. k., der er da velvilje i det forslag over for problemerne, og det anerkender vi.

Med hensyn til afværgedagsordenen, som regeringen nu har fremsat, og ifølge hvilken man tager justitsministerens redegørelse til efterretning, skal jeg kort sige, at socialistisk folkeparti undlader at stemme. Det gør vi, fordi vi anerkender, at regeringen ikke har givet efter for presset fra højre side af salen i dag, men står ved beslutningen fra februar om, at Christiania skal bestå, og at der ikke skal ske afgørende ændringer. Men vi kan ikke stemme for den, fordi vi stadig væk synes, at der i den måde, justitsministeren har tacklet problemet på, bliver lyttet alt for lidt til de konstruktive forslag, der kommer fra Christiania. Det skal vi så ikke vente af en justitsminister, men i og med at jeg siger, at nu undlader vi at stemme til dagsordenen, vil jeg godt bede den øvrige regering, undervisningsminister, forsvarsminister og socialminister, om at overveje, hvad man så vil, og hvad man fra regeringens side kan gøre for at støtte de konstruktive kræfter, der gerne vil iværksætte noget, som ad anden vej, uden politiets hjælp, kan forhindre, at narkoproblemerne bliver større i Christiania.

Tove Jørgensen (DKP):

Kommunisterne har fremsat deres dagsordensforslag, fordi det er vores principielle holdning, at problemerne omkring narkotikamisbrug og kriminalitet som følge deraf ikke er noget, der er specielt for Christiania. Så kan det være rigtigt, som fru Ebba Strange siger, at ikke alt kan købes for penge, men ikke desto mindre er det sådan, at det, vi har oplevet i de senere år, er en konstant nedskæringspolitik, også over for det behandlingsapparat, som skulle tage fat på disse problemer, og det er årsagen til, at vi stadig væk ville fastholde den, hvis der havde været mulighed for, at den kom til afstemning.

[Tove Jørgensen]

Justitsministeren sagde i sit andet indlæg, at der ikke var stillet spørgsmål til hende, men her må ministeren have været lidt uopmærksom i første omgang, for jeg stillede faktisk et konkret spørgsmål til ministeren, og det lød, om der var konkrete planer for en mere effektiv bekæmpelse af bagmandskriminaliteten. Det fik jeg ikke svar på.

I øvrigt skal jeg gentage, at jeg finder justitsministerens redegørelse totalt tom og inetsigende, og det samme må derfor siges om hr. Tastesens dagsorden, der kun er stillet for at afværge afstemning om de andre dagsordener. Vi vil stemme imod en så overfladisk behandling af et så alvorligt problem som narkomisbruget.

Med hensyn til de andre dagsordener skal jeg sige, hvad vi ville have stemt, hvis de var kommet til afstemning. Vi ville ikke have stemt for hr. Ninn-Hansens dagsorden, fordi vi ikke mener, at problemet med kriminalitet løses ved at rive bygninger ned. Vi kan ikke stemme for hr. Voigts dagsorden, fordi den bare forsøger at flytte problemerne andre steder hen, og jeg skal i øvrigt undlade at kommentere hr. Voigts indlæg i denne forbindelse. Vi er positivt stemt over for retsforbundets dagsorden, der går på den samme problemstilling som det spørgsmål, jeg har stillet ministeren. Den ville vi have stemt for. Og ligesådan ville vi have stemt positivt over for VS' og SFs dagsorden mod de urimelige politiovergreb, der har fundet sted. Men som sagt, vores principielle holdning har vi udtrykt i vores eget dagsordensforslag.

Grethe Philip (RV):

Regeringen står ved sin beslutning om at lade Christiania fortsætte endnu et stykke tid. Vi er i det radikale venstre enige i den holdning, som vel yderligere vil blive uddybet under debatten i morgen.

Det er også vores opfattelse, at regeringen meget nøje vil følge udviklingen i narkohandelen og narkoforbruget over hele landet, herunder også i Christiania.

Jeg kunne have ønsket, at justitsministeren måske noget stærkere, end det var tilfældet, havde understreget betydningen af et meget nært samarbejde mellem politiet og de kræfter ude i Christiania, som ønsker at bremse forbruget af stærke midler inden for narkoområdet og handelen med dem, men jeg hå-

ber at kunne gå ud fra, at ministeren er enig med mig i, at det selvfølgelig inden for de rammer, politiet nu kan handle under, vil være ønskeligt, at man får sådan et nært samarbejde, og at ministeren måske også vil overveje, hvordan man kan etablere et endnu bedre samarbejde end det, der har været hidtil.

Ud fra disse betragtninger kan jeg tilsige det radikale venstres positive holdning over for det dagsordensforslag, der er stillet af regeringen. Vi vil stemme for det. Med de andre dagsordensforslag vil jeg ikke gå i enkeltheder. Af den omstændighed, at vi vil stemme for regeringens forslag, fremgår tydeligt, at der er nogle af de andre, vi er ganske uenige i. Der er også nogle af dem, der fremsætter synspunkter, som vi for så vidt er positive over for, men vi har altså valgt at slutte op om regeringen i denne sag.

Jens Møller (KrF):

Jeg skal ikke føje noget til mit første indlæg. Der er ikke noget af det, der er blevet sagt senere, der har ændret noget i det. Jeg vil kun komme med nogle bemærkninger til nogle af de mange forslag om motiveret dagsorden.

Der er først forslaget fra hr. Schak Nielsen fra Danmarks retsforbund. Jeg tror ikke, man har tænkt sig ret meget om, da man skrev det, når man forlanger, at politiet skal sætte alle sine kræfter ind på en bestemt ting. Hvorvel vi i kristeligt folkeparti i høj grad ønsker narkobekæmpelsen styrket og gjort effektiv, kan vi nu i hvert fald ikke gå med til, at man skal sætte alle kræfter ind på det, så alle andre former for kriminalitet får lov til at udvikle sig frit i mellemtiden. Jeg tror nu heller ikke, det er det, der er meningen fra Danmarks retsforbunds side, men så er det beklageligt, at det er det, man har skrevet.

Så var der forslaget fra fru Tove Jørgensen fra Danmarks kommunistiske parti. Det er et dagsordensforslag, som vi i og for sig er meget positive over for. Der er kun én ting, der gør, at vi ikke direkte kan gå ind for det, og det er, at man kræver, at regeringen skal sætte disse ting i gang øjeblikkelig. Vi kan ikke lide at kræve noget af folk, som ikke kan lade sig gøre. Der skal en vis tid til sådan noget, og derfor må vi sige, at vi vil

[Jens Møller]

undlade at stemme, hvis det kommer til afstemning, selv om vi i øvrigt er meget positive over for, hvad der står i dagsordenen.

Så er der hr. Steen Folkes dagsorden, og jeg må sige, som flere andre har sagt, at det er temmelig horribelt, at man fra denne talerstol kan komme med sådanne angreb på politiet herhjemme, på politimænd, der kun udfører det arbejde, de er sat til af samfundet, og følger de love, der er vedtaget i dette folketing. Jeg synes, det er under al kritik. Hvis forretningsordenen tillod det, ville jeg sige mere, men lad det være nok.

Så er der hr. Tastesens dagsorden. Den kan vi af gode grunde ikke tilslutte os. Vi mener ikke, at justitsministerens redegørelse har sagt noget som helst om, hvordan man vil løse de mange problemer derude. Vi kommer jo selv med et forslag i morgen som bekendt. Vi kan altså heller ikke støtte hr. Tastesens forslag.

Det eneste dagsordensforslag, vi kan støtte, er, som jeg har nævnt tidligere, det af hr. Ninn-Hansen fra det konservative folkeparti fremsatte.

Schak Nielsen (DR):

Hr. Ninn-Hansen sagde heroppefra, at Christiania havde en særlig tiltrækningskraft, og det er nok rigtigt. Det er nok Christianias særkende, ligesom det også nok er Christianias ulykke, og det er vel også derfor, hele området er så sårbart. Men der er da mange andre steder rundt omkring i landet, der har en særlig tiltrækningskraft, der som en magnet trækker forbrydelser og den slags til sig, og der er en beklagelig optrapning af vold og narko overalt i landet.

Nu skal jeg ikke blande mig i, hvad der er parlamentarisk anstændigt, men jeg gør lige opmærksom på, at det konservative folkeparti er jo ikke oppositionsparti alene herinde. Der er også andre partier herinde, som kan være i opposition. Men jeg er enig med hr. Ninn-Hansen i, at man skal give politiet lov til at udføre sit arbejde. Det er da helt klart. Derfor kan jeg anbefale det af mig stillede dagsordensforslag, der netop går ud på det. Af de øvrige dagsordener kan jeg ikke stemme for hr. Voigts, hr. Steen Folkes og hr. Ninn-Hansens. Derimod har jeg en vis sympati for fru Tove Jørgensens dagsorden, selv om jeg ikke kan stemme for den. Afværge-

dagsordenen er i bogstaveligste forstand afværge. Den siger intet. Vi vil undlade at stemme til den.

Mimi Jakobsen (CD):

Jeg undlod i mit første indlæg i dag at kommentere de på det tidspunkt foreliggende to dagsordener, idet jeg forudså, at der kom flere, og det viste sig jo at holde meget godt stik.

Nu er det således, at kun afværgedagsordenen vil komme til afstemning, og jeg vil derfor sige på CDs vegne, at vi ikke kan stemme for den.

Jeg har tidligere i dag beklaget, at vi fik denne debat om Christianias fremtid på nuværende tidspunkt. Vi synes, det er betænkeligt. Vi er bange for, at man bare vil øge forsvarsviljen i Christiania på et tidspunkt, da det ser ud, som om det er ved at gå af sted af sig selv, og derfor er vi betænkelige ved denne debat.

På den anden side skal der ikke være tvivl om, at vi er enige i de holdninger, der ligger i både hr. Ninn-Hansens og hr. Voigts dagsordensforslag, og det er med den begrundelse, vi vil stemme imod afværgedagsordenen, der jo står som en modsætning til disse to dagsordener.

Steen Folke (VS):

Justitsministeren konstaterede, at der ikke var mange spørgsmål rejst over for hende i debatten. På den baggrund kunne man måske forvente svar på de få spørgsmål, der blev rejst. Jeg stillede tre direkte spørgsmål til ministeren, men hørte ikke noget svar i den anledning.

Om dagsordenerne vil jeg sige, at vi vil stemme imod regeringens afværgedagsorden. Det gør vi, fordi den holdning til Christiania, som er indeholdt i dagsordenen, er halvhjertet. Justitsministeren talte om den såkaldte fristad, og da fik man måske en lille fornemmelse af, hvordan justitsministeren ser på Christiania.

Justitsministerens redegørelse indeholdt også en meget stærk understregning af, at det må være politiets suveræne afgørelse, hvornår og hvordan de vil slå ned hvor som helst, f. eks. i Christiania. Jeg har gjort lidt ud af at forklare, hvordan netop den fremgangsmåde, som politiet har anvendt ved

[Steen Folke]

flere lejligheder i Christiania, har virket blokerende for enhver løsning af de problemer, som reelt er til stede. Af disse grunde vil VS stemme imod afværgedagsordenen.

Det siger sig selv, at vi vil stemme imod de konservatives og fremskridtspartiets dagsordener, så det vil jeg ikke yderligere motivere. Derimod vil jeg lige sige, at vi heller ikke kan stemme for retsforbundets dagsorden, ikke fordi vi ikke ønsker, at bagmændene for narkohandel skal afsløres, det synes vi er et udmærket formål, men fordi vi ikke vil være med til at give politiet frie tøjler. Vi har ikke den tillid til politiet, som kommer til udtryk i retsforbundets dagsorden. Vi mener, at netop politiets fremfærd i Christiania har vist, at politiet ikke for alvor har sat ind mod de virkelige bagmænd og de virkelige problemer, men i stedet for, som jeg sagde i mit første indlæg, har slået ned på alle mulige småhandlende med hash og folk, der bare selv var i besiddelse af hash.

Om DKPs dagsorden vil jeg sige, at den har vi sympati for, og vi kunne for så vidt godt stemme for den. Jeg vil dog lige sige, at der er det problem i den, ud over hvad fru Ebba Strange var inde på – den handler jo slet ikke om Christianiaspørgsmålet – at den heller ikke går ind på, hvad der skal gøres for at bekæmpe og forebygge narkotikamisbruget her i landet. Jeg blev klar over af fru Tove Jørgensens tale, at vi er enige om, at sådan noget som oprettelse af metadonklinikker med henblik på metadonvedligeholdelse i hvert fald ikke er vejen frem i bekæmpelsen af narkomisbruget. Det lægger jeg megen vægt på.

Til sidst til hr. Voigt, som om vores dagsorden sagde, at det var et beskidt angreb på politiet. Nu er hr. Voigt jo ekspert i beskidte angreb, ikke på politiet, men f. eks. på Christiania. Der er nok andre end mig, der kan huske hr. Voigts sidste store tale om Christiania, ikke den i dag, man i en af de sidste debatter. Det, vi gør i dagsordenen, er blot at tage afstand fra politiets provokerende aktion i går. Synes hr. Voigt slet ikke, det er påfaldende, at det netop af alle tidspunkter var lige præcis i går, det var så påkrævet at foretage en politiaktion af den art og det omfang i Christiania?

Hr. Ninn-Hansen har opbrugt sin taletid, men har efter forretningsordenens § 24, stk. 3, 5 minutter, fordi der er fremsat dagsordensforslag.

Ninn-Hansen (KF):

Selv om jeg har 5 minutter, har jeg desværre ikke tid til at besvare fru Ebba Stranges mange spørgsmål. Jeg vil gerne gøre det ved lejlighed, men må foreløbig henvisse til en artikel i Aalborg Stiftstidende fra sidste søndag, der besvarer en del af de stillede spørgsmål.

Så siger jeg tak til hr. Voigt, fru Mimi Jakobsen og hr. Jens Møller for tilslutningen til hovedtanken og meningen med vores dagsorden, nemlig at skabe en rimelig baggrund for politiets arbejde og gennemføre de foranstaltninger, der er nødvendige for at bekæmpe narkotika.

Jeg kan selvfølgelig ikke stemme for regeringsdagsordenen. Jeg mener, at regeringen igennem dette forslag til motiveret dagsorden giver et af vore største samfundsonder, narkotikaen, en urimeligt overfladisk behandling, og bedre bliver det selvfølgelig ikke, når man nægter at samarbejde med andre om at løse spørgsmålene både i Christiania og andre steder.

Jeg kan jo nu forstå, at den regeringsaftale imellem to partier, der blev offentliggjort den 30. august, og som var på 20 punkter, har et 21. punkt, der hedder: »Længe leve Christiania«. Jeg må tage til efterretning, at de to partier har truffet den aftale, men jeg havde dog ikke troet, at det skulle forhindre de to partier og regeringen i at forhandle med positivt indstillede mennesker i denne sal om narkotikabekæmpelse på Christiania og andre steder. Det er en stor skuffelse.

Venstres politiske ordfører sidder jo nu på sin plads og venter på at tage ordet, det er jeg overbevist om, for at klargøre, hvad han mente, da han fortalte, at regeringen havde tilbudt et samarbejde med os. Hvad mente hr. Ellemann-Jensen med dette? Og hvordan modtager hr. Ellemann-Jensen den udtalelse, som hr. Stetter fremsatte i går, hvor hr. Stetter udtalte på mit partis vegne, at vi altid er villige til et samarbejde om initiativer, der har betydning? Det har vi forsøgt her i dag, vi har forsøgt at give alle muligheder for at drøfte sagen, virke for sagen, inddrage rege-

Formanden:

[Ninn-Hansen]

ringen i en parlamentarisk optræden, hvor den viser interesse for folketinget. I stedet for affærdiger man os med en overfladisk dagsorden, der intet siger. Det er uheldigt for sagen, for et samfundsonde, som er af en størrelse, som ingen kan overse, men det er også særdeles uheldigt for det kommende samarbejde her i folketinget.

Knud Lind (FP):

Jeg vil gøre hr. Steen Folke opmærksom på, at politiet foretager ransagning, når man har begrundet mistanke om, at der findes effekter i strid med lovgivningen, og ikke fordi man holder en Christianiadebat herinde i folketinget.

Må jeg samtidig tage skarpt afstand fra det indlæg, som man fra VS' side har haft angående politiets provokerende aktion i Christiania. Politiet fandt 1 kg hash ved den ransagning, som blev foretaget i Christiania.

Jeg ved godt, at VS gerne så, at politiet blev svækket, så man derved nemmere kunne foretage de ting, som man tidligere har talt om, nemlig at komme til magten her i Danmark. Derfor ville man gerne have politiet væk først, men vi bliver her altså, så længe lovgivningen er, som den er. Ellers må hr. Steen Folke have lavet lovene om, sådan at der til sidst står: »Denne lov gælder ikke for Færøerne og Grønland og fristaden Christiania«.

(Kort bemærkning).

Poul Dalsager (S):

Hr. Ninn-Hansen har med stor styrke talt om et samarbejde, som han gerne havde ønsket etableret om denne sag. Hvis hr. Ninn-Hansen ønsker at drøfte en sag med socialdemokratiet, er han naturligvis altid velkommen, men hr. Ninn-Hansen har på intet tidspunkt rettet henvendelse til den socialdemokratiske folketingsgruppe om dette spørgsmål, så det er jo lidt sent, hvis det skulle foregå her midt under debatten.

Ellemann-Jensen (V):

Hr. Ninn-Hansen mener at finde et 21. punkt i samarbejdsaftalen, i regeringsaftalen mellem venstre og socialdemokratiet, nemlig »Længe leve Christiania«. Det er jo nok at drage temmelig vidtgående konklusioner af

dagens debat, der på hr. Ninn-Hansens egen foranledning har drejet sig om noget helt andet, nemlig stofproblemer i Christiania.

Hr. Ninn-Hansen har også prøvet fra denne talerstol at lægge situationen op, som om han har bedt om forhåndsforhandlinger med venstres og socialdemokratiets folketingsgrupper om denne sag. Vi har lige hørt, hvad socialdemokratiets gruppeformand har sagt til denne sag. I venstres folketingsgruppe er vi heller ikke bekendt med, at hr. Ninn-Hansen på forhånd skulle have bedt om sådanne forhandlinger, som der er blevet talt om her tidligere i dag. Vi har haft forhandlinger i dagens løb, da hr. Ninn-Hansen ønskede det, men det andet er dog en lidt besynderlig fremstilling af sagens kendsgerninger.

Det, der har været dagens emne, er altså ikke Christianias eksistens eller ikke-eksistens, selv om hr. Ninn-Hansen nu pludselig prøver at trække diskussionen derhen. Dagens emne har været stofmisbruget i Christiania. Derom har vi fået en redegørelse af justitsministeren. Når hr. Ninn-Hansen taler om en overfladisk dagsorden, så må det jo altså betyde, at hr. Ninn-Hansen finder, at justitsministerens redegørelse er overfladisk. Det finder vi ikke i venstre.

Så vil jeg i øvrigt sige til hr. Ninn-Hansen, at der er nu ingen grund til at drage mere vidtgående politiske konklusioner af forløbet af denne dags debat, vel at mærke hvis man mener det alvorligt med sin så ofte erklærede samarbejdsvilje.

(Kort bemærkning).

Ninn-Hansen (KF):

Tak til hr. Poul Dalsager, der sagde, at vi altid var velkomne til at drøfte sagerne. Sådant har vi også opfattet socialdemokratiet.

Men hr. Poul Dalsager husker fejl. Han har åbenbart glemt min henvendelse, umiddelbart efter at denne forespørgsel blev stillet, hvor jeg meddelte hr. Poul Dalsager, at vi var parate til at drøfte sagen og sagens udgang. Jeg kan fortælle hr. Poul Dalsager tid og sted og dato, når jeg får slået det efter. Denne henvendelse kom til hr. Poul Dalsager, og den kom til hr. Karlskov Jensen, det er der ingen tvivl om.

Dermed er jo det, hr. Ellemann-Jensen sagde, bortfaldet. Blot én ting vil jeg gerne

[Ninn-Hansen]

nævne. Hr. Ellemann-Jensen sagde at det er for vidtgående konklusioner, jeg drager af denne debat, der drejer sig om narkotika. Ja men hr. Ellemann-Jensen behøver ikke at høre efter, hvad jeg siger, men prøv nu at høre efter, hvad justitsministeren siger. Justitsministeren har her på talerstolen givet tilslutning til statsministerens udtalelse, som består i, at Christiania skal følge den bestemmelse, der blev truffet i folketinget den 8. februar 1978, nemlig at Christiania skal bestå i et par år endnu. Dér har jeg sagt, at så må det være det 21. punkt, og hr. Ellemann-Jensen skal altså være klar over i fremtiden, at sådan er det.

Så kan jeg kun konstatere, at hr. Ellemann-Jensen foretrækker at udsende proklamationer om, at der er tilbudt samarbejde til os i aviserne – de er jo somme tider tålmodige – men hver gang hr. Ellemann-Jensen får anledning til at fortælle, hvad det er for et samarbejde, han og regeringen har tilbudt, så bliver han ganske og aldeles tavs.

(Kort bemærkning).

Poul Dalsager (S):

Hr. Ninn-Hansen meddeler mig på vejen op her, at det skulle være foregået i restauranten. Jeg ville ellers gerne have haft den dokumentation for tid og sted, når hr. Ninn-Hansen fik det slået efter. Hr. Ninn-Hansens iver efter at få disse forhandlinger har i hvert fald været særdeles behersket. Jeg har ingen erindring om, at der har været knyttet en bemærkning til denne forespørgsels fremsættelse. Men jeg vil da gerne sige, at naturligvis ville hr. Ninn-Hansen eller en hvilken som helst anden fra det konservative folkeparti have kunnet få en samtale med socialdemokratiet om det problem, hvis man virkelig havde ønsket det så stærkt, som der bliver givet udtryk for her i dag.

Jens Peter Jensen (V):

Det forekommer mig at være en urimelig måde, at hr. Ninn-Hansen drager en politisk debat ind i dette. Her drejer det sig om en forespørgsel, stillet af hr. Ninn-Hansen, om et ganske konkret problem, hvor hr. Ninn-Hansen mener, at der sker en optrapning ved narkotikamisbrug og -omsætning i Christiania. Og så skal vi høre, at hr. Ninn-Hansen

kommer og fortæller, at det er et spørgsmål om et samarbejde mellem partier.

Jeg ved ikke, om hr. Ninn-Hansen har sovet ud efter det konservative landsråd, men jeg har da hidtil forstået og fornemmet, at det, man talte om på det konservative landsrådsmøde, det var den almindelige politik i Danmark og ikke alene spørgsmålet om, hvad der foregår i Christiania.

Derfor er det urimeligt at blande disse ting sammen. Ingen i dette ting er i tvivl om, at jeg ønsker, vi skal have en afvikling i Christiania, og så skal man ikke blande, hvad skal vi sige, det landspolitiske ind i det.

Jeg er lidt skuffet over, at hr. Ninn-Hansen, det bedste hoved i den konservative folketingsgruppe, kommer frem med betragtninger af den art.

Glensgård (FP):

Nu er jeg ikke i den heldige situation, at jeg skulle kunne blive reddet af min far fra denne talerstol.

Jeg vil godt spørge hr. Jens Peter Jensen, om det er således, at hans sidste bemærkninger skal forstås således, at venstre stemmer sammen med den øvrige opposition imod forsvarsministerens bevilling på 6,4 mill. kr. til ændringer på Christiania. Hvis det er tilfældet, så følger venstre selvfølgelig det standpunkt, som venstre har haft hidtil i finansudvalget. Men hvis det er således, at man ønsker en afvikling af Christiania, som hr. Jens Peter Jensen sagde det, så ville det være lidt urimeligt, at vi samtidig skulle gå i gang med en ombygning og en modernisering af de bygninger, som hr. Jens Peter Jensen i øvrigt ønsker at afvikle.

Jens Peter Jensen (V):

Må jeg bede om, at dette høje tings medlemmer forstår, at Christiania er et specielt problem, forstår, at der er en social situation, forstår, at du og jeg har medansvar for, at den situation består, og at den overhovedet er opstået. Hvorfor skal vi så have disse kvartalsdebatter om disse ting? Hvis det er sådan, at de mennesker, der er der, faktisk skal være der, så må vi også sørge for, at de har rimelige beskyttelsesvilkår. Det er din bror, det er din søster; det er min bror, det er min søster, der er her.

[Melchior]

Melchior (CD):

Som CDs ordfører for længst har meddelt, kan vor gruppe ikke stemme for afværgedagsordenen.

Jeg vil blot gerne inden afstemningen udtale min skuffelse og beklagelse af, at hr. Ninn-Hansen drager så vidtgående slutninger, som han her har gjort. Jeg synes, han dermed gør sig skyldig i at tillægge Christiania en betydning, som Christiania ikke har og ikke bør have. Jeg mener ikke, at Christiania kan blokere for noget som helst, undtagen for visse forhold for de mennesker, der bor derude, og det bør i øvrigt ikke få nogen indflydelse på den sunde udvikling, det være sig i dette folketing eller i samfundet i øvrigt.

(Kort bemærkning).

Ninn-Hansen (KF):

Hvis hr. Melchior vil være skuffet over mig, skal han helst være det på et rigtig grundlag. Jeg omtalte narkotikaproblemet som en helhed og som det samfundsonde, det er, og sagde, at ikke alene vedrørende Christiania, men også på mange andre områder synes jeg, det er nødvendigt, at vi i langt højere grad i fællesskab beskæftiger os med det kolossale samfundsonde, som narkotikoen og ungdomskriminaliteten er ved at blive. Det var de bemærkninger, jeg fremkom med.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til motiveret dagsorden af *Tastesen* (S) (se foran)

vedtoges med 78 stemmer mod 56; 12 stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag om motiveret dagsorden af *Ninn-Hansen* (KF) (se foran).

Forslag om motiveret dagsorden af *Voigt* (FP) (se foran).

Forslag om motiveret dagsorden af *Tove Jørgensen* (DKP) (se foran).

Forslag om motiveret dagsorden af *Schak Nielsen* (DR) (se foran).

Forslag om motiveret dagsorden af *Steen Folke* (VS) (se foran).

Hermed sluttede forespørgslen.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Boligudvalget (1/11 78):

Udtræder: Alfred Hansen
Nyt medlem: Schak Nielsen
Udtræder: Wilhelm
Nyt medlem: Keld Larsen

Det politisk-økon. udv. (1/11 78):

Udtræder: Wilhelm
Nyt medlem: Waldorff

Retsudvalget (1/11 78):

Udtræder: Wilhelm
Ny stedf.: Tyroll

Erhvervsudvalget (1/11 78):

Udtræder: Wilhelm
Ny stedf.: Keld Larsen

Det energipolitiske udv. (1/11 78):

Udtræder: Wilhelm
Nyt medlem: Keld Larsen

Landbrugs- og fiskeriudvalget (1/11 78):

Udtræder: Erlendsson
Nyt medlem: Wissing

Forsvarsudvalget (1/11 78):

Udtræder: Bodil Boserup
Nyt medlem: Gert Petersen

Udenrigsudvalget (1/11 78):

Udtræder: Bodil Boserup
Nyt medlem: Gert Petersen
Udtræder: Jørgen Junior
Nyt medlem: Kjærulff-Schmidt
Udtræder: Kjærulff-Schmidt
Ny stedf.: Jørgen Junior

[Formanden]

Det udenrigspolitiske nævn (1/11 78):

Udtræder: Bodil Boserup

Nyt medlem: Gert Petersen

Udv. ang. det civile beredskab (1/11 78):

Udtræder: Bodil Boserup

Nyt medlem: Gert Petersen

Markedsudvalget (1/11 78):

Udtræder: Bjørn Poulsen

Nyt medlem: Gert Petersen

Udtræder: Lars Emil Johansen

Ny stedf.: Bjørn Poulsen

Udv. ang. vidensk. forskning (1/11 78):

Udtræder: Bodil Boserup

Ny stedf.: Gert Petersen

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 2. november, kl. 13.00.

Angående dagsordenen henviste formanden til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 18.18
